

Geologian tutkimuskeskus
Ympäristöratkaisut

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20
13035 LVV
kirjaamo@lvv.fi

LAUSUNTO MUSTASAAREN VISTANTIEN TÄYDENNETYSTÄ YVA-SELOSTUKSESTA (EPOELY/1481/2015)

TAUSTAA

Geologian tutkimuskeskus (GTK) kiittää saadessaan mahdollisuuden lausua Mustasaaren Vistantien täydennetystä YVA-selostuksesta. Lausunto koskee GTK:n asiantuntijoiden toimialaan kuuluvia osia selostuksesta. GTK on antanut aiemmin asiantuntijalausunnon Vistantien (entinen Maailmaperintötie) YVA-ohjelmasta (GTK/511/00.17/2017) ja YVA-selostuksesta (GTK/434/00.17/2020). Yhteysviranomainen on kuitenkin pyytänyt hankkeesta vastaavaa täydentämään arviointiselostusta. Täydennetty YVA-selostus on toimitettu yhteysviranomaiselle marraskuussa 2025.

KOMMENTIT YVA-SELOSTUKSEEN

GTK toistaa lausunnossaan yllä mainittujen aikaisempien YVA-menettelystä antamiensa lausuntojen ohjeen huomioida sekä tiealueen suunnittelussa että rakentamisessa riittävän hyvin Merenkurkun saariston geologiset ja geomorfologiset arvot. Suunnittelualue sijaitsee UNESCO:n maailmanperintöalueella, joka muodostaa yhdessä Ruotsin Korkearannikon kanssa ainutlaatuisen, kahden maan yhteisen maailmanperintöalueen. Alue on nimetty maailmanperintöluetteloon nimenomaan sen poikkeuksellisten geologisten arvojen vuoksi. Yhdessä voimakkaan maankohoamisen kanssa tämä jääkauden aikaisten De Geer- ja Ribbed-moreenien muodostama geologinen kokonaisuus tekee alueesta maailman parhaiten havaittavan maankohoamisympäristön, jota on syytä vaalia.

This document contains 2 pages before this page
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

Jouni Henrik Pihlaja

Geologian tutkimuskeskus, FI02446807, PL 96 (Vuorimiehentie 5), 02151, Espoo

12e445af-67e1-4f04-9ae1-0d701a680f60 - 2026-01-20 16:06:55 UTC +02:00

BankID / MobileID - 6c83aa6b-a243-4388-9e81-1cf3dad603b - FI

Authority to sign - Asemavaltuus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

OLLI KALEVI BREILIN

Geologian tutkimuskeskus, FI02446807, PL 96 (Vuorimiehentie 5), 02151, Espoo

3caff448-8d30-4d37-ad29-efbf6e3ae113 - 2026-01-20 16:24:43 UTC +02:00

BankID / MobileID - d74d5343-9564-4570-b15f-11052267b0e7 - FI

Authority to sign - Asemavaltuus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

§ 13 Kommunens utlåtande om Vistanvägens kompletterade beskrivning för miljökonsekvensbedömning

Samhällsbyggnadsutskottet

§ 13

28.1.2026

Planläggningschef Jonas Aspholm:

Tfn 06 327 7175, jonas.aspholm@korsholm.fi

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (NTM-centralen) begär utlåtande om kompletterad beskrivning för miljökonsekvensbedömning, Vistanvägen i Korsholm. (Dnr EPOELY/1481/2015). I sammanhanget kan noteras att Södra Österbottens NTM-central har upphört från 31.12.2025 och det är Tillstånds- och tillsynsverket som från 1.1.2026 fungerar som ansvarig myndighet för projektet.

Den tidigare bristfälliga MKB:n (Miljökonsekvensbeskrivning) som inte gav tillräcklig information om projektets konsekvenser har uppdaterats med beaktande av kontaktmyndighetens begäran. De viktigaste punkterna för uppdateringen sammanfattas nedan:

1. Projektbeskrivning och konsekvensbedömning:

- För att bättre förstå konsekvenserna för olika alternativ ska detaljer om broöppningarnas antal, läge och längd samt vägens konstruktion presenteras tydligare.
- Bedömningen av konsekvenser bör vara systematisk och konsekvent mellan de olika alternativens konsekvenser.

2. Vattendragskonsekvenser:

- Modellerings av vattendragens flöden saknas för ett alternativ (ALT4), och de befintliga modellerna för andra alternativ är inte konsekventa.
- Det ska även utvärderas hur projektet påverkar sedimentansamling, övergödning och vattenkvalitet.
- Modellerings av förändringar i vattenflödet och hur detta påverkar hela verkningsområdet (inklusive flador och sjöar) ska förbättras.

3. Konsekvenser för undervattensfauna och -växtlighet:

- Bedömningarna behöver preciseras, särskilt för alternativ ALT4. Det ska också utvärderas om den stora natebocken förekommer i området och om dess livsmiljöer påverkas.
- Förbättrad kartering och modellerings av konsekvenser för undervattensväxter och naturtyper ska göras.

4. Fiskbeståndet:

- Eftersom det finns osäkerheter kring vattendragsmodellerna, måste konsekvenserna för fiskbeståndet och dess lekområden bedömas mer noggrant.

5. Fågelbestånd:

- Konsekvenserna för rastande flyttfåglar under höstflyttningen behöver bedömas bättre, särskilt eftersom området är viktigt för fåglar på internationell nivå.

6. Landskap och geologi:

- För alternativ ALT3 och ALT4 som går över moränåsarna, måste konsekvenser för landskapet, särskilt för De Geer-moränryggarna och flador/glosjöar, bedömas.

Sammanfattningsvis är det främst konsekvensbedömningarna för natur, djurliv och landskap som har kompletterats för att ge en mer heltäckande och noggrann bild av projektets påverkan.

Enligt förvaltningsstadgan § 48 punkt 10 tillhör det samhällsbyggnadsutskottets uppgifter att inom ansvarsområdet områdesanvändning (planläggning och markpolitik) avge kommunens utlåtanden om grannkommuners general- och detaljplaner samt om miljökonsekvensbedömningsprojekt.

De kompletterade handlingarna är framlagda 25.11.2025–23.1.2026. Ett informationsmöte för allmänheten om den kompletterade bedömningsbeskrivningen ordnades 11.12.2025. Utlåtandet ges senast 23.1.2026. Tilläggstid har begärts och beviljats till 6.2.2026.

I sin kungörelse 24.11.2025 beskriver NTM-centralen projektet enligt följande:

Korsholms kommun planerar en ny vägförbindelse mellan Björkö och byn Vistan i Replot. Beroende på alternativ är vägen cirka 4580–5140 meter lång och omfattar en förbättring av den befintliga skogsvägen, byggande av ett nytt vägavsnitt och byggandet av en vägbank/bro över Uddströmmen. Planeringsområdet ligger cirka 10 kilometer från Replot kyrkby mot nordväst och cirka 28 kilometer från Vasa centrum mot nordväst. Avståndet från Korsholms kommuns centralort till planeringsområdet är cirka 30 km.

Alternativ i bedömningen

ALT0: Projektet genomförs inte. Vägförbindelsen byggs inte. Passagen från Replot till Björkö löper även i fortsättningen längs vägbanken vid Skalörfjärden.

ALT1: Vägen byggs på rutten Grundskat–Hannos Valsörarna–Uddströmmen–Udden.

ALT1a: Vägen går genom Grundskat intill en medelspänningsledning och svänger mot nordväst till Hannos Valsörarna före Uddströmmens överfart. På Björköbys sida ansluter vägen till Björkö västra skogsväg. Vägens totala längd är cirka 5140 meter, varav 480 meter placeras i vattenområdet. Vägbanken som ligger i vattenområdet har två brospann på 20 meter.

ALT1b: Vägen börjar från ändan av Vistanvägen och går genom Grundskat mot Hannos Valsörarna och ansluter till rutt ALT1a. Uddströmmens överfart ligger något längre söderut än i rutt ALT1a. På Björköbys sida ansluter vägen till Björkö västra skogsväg på samma sätt som i rutt ALT1a. Vägens totala längd är cirka 4750 meter, varav 330 meter placeras i vattenområdet. Vägbanken som ligger i vattenområdet har två brospann på 20 meter eller alternativt ett brospann på 40 meter.

ALT1c: Vägen börjar från ändan av Vistanvägen. I den norra delen av Grundskat ansluter rutten till samma plats som rutten ALT1a. Rutten går över Uddströmmen längre söderut än i de två övriga underalternativen. På Björköbys sida ansluter vägen till ändan av Björkö västra skogsväg. Vägens totala längd är cirka 4850 meter, varav 350 meter placeras i vattenområdet. Vägbanken som ligger i vattenområdet har ett brospann på 40 meter eller alternativt två brospann på 20 meter.

ALT1d: Vägen har samma sträckning som rutt ALT1c. Vägen är emellertid avsedd endast för lättrafik och motorfordonstrafik är inte tillåten. I rutt ALT1d ingår en parkeringsplats som ligger i början av lättrafikleden på Udden och i Grundskat. Vägens totala längd är cirka 4850 meter, varav 350 meter placeras i vattenområdet. Vägbanken som ligger i vattenområdet har ett brospann på 40 meter eller alternativt två brospann på 20 meter.

ALT2: Vägen byggs på rutten Grundskat–Uddströmmen–Udden. Vägen börjar från ändan av Vistanvägen och går över Uddströmmen betydligt längre söderut än i alternativen ALT1a, ALT1b och ALT1c. I den norra delen av Grundskat ansluter rutten till samma plats som rutterna ALT1a och ALT1c. På Björköbys sida ansluter vägen till ändan av Björkö västra skogsväg. Vägens totala längd är cirka 4580 meter, varav 780 meter placeras i vattenområdet. Vägbanken som ligger i vattenområdet har ett brospann på 40 meter eller alternativt två brospann på 20 meter.

ALT3: Vägen byggs längs rutten Grundskat–Udden (utanför Natura-området). Vägen går längs med medelspanningsledningen på samma sätt som i rutterna ALT1a, ALT1c och ALT2. Rutten går över havsfjärden på den södra sidan av Uddströmmen. På Björköbys sida ansluter vägen till ändan av Björkö västra skogsväg på samma sätt som i ALT2. Rutten går i sin helhet utanför Naturaområdet Kvarkens skärgård. Vägens totala längd är cirka 4730 meter, varav 1130 meter placeras i vattenområdet. Vägbanken som ligger i vattenområdet har ett brospann på 25 meter.

ALT4: Vägen byggs längs rutten Grundskat–Udden (utanför Natura-området, söder om rutten i ALT3). Vägen går längs med medelspanningsledningen på samma sätt som i rutterna ALT1a, ALT1c, ALT2 och ALT3. Rutten går över havsfjärden på den södra sidan av Uddströmmen längre bort från Naturaområdet än de andra rutterna. På Björköbys sida ansluter vägen till ändan av Björkö västra skogsväg på samma sätt som i ALT2 och ALT3. Vägens totala längd är cirka 4900 meter, varav 1260 meter placeras i vattenområdet. Rutten går i sin helhet utanför Naturaområdet Kvarkens skärgård. Vägbanken som ligger i vattenområdet har två eller alternativt tre brospann på 20 meter.

Relevanta bakgrundsuppgifter att beakta

Alla alternativ till vägförbindelsen ligger inom området för landskapsplanen 2050, godkänd 7.4.2025, och den strategiska generalplanen i Korsholm, godkänd 10.6.2013. Den strategiska generalplanen är utan rättsverkningar med beaktande av MBL § 45, idag OAL § 45. Syftet med den strategiska generalplanen är att styra de allmänna principerna för kommunens samhällsstruktur och markanvändning. Enligt MBL § 45, idag OAL § 45, gäller dock för en dylik generalplan vad som bestäms om inlösning i MBL § 99.3, idag OAL § 99.3, således har den ändå en rättslig grund, bland annat för trafikleder.

På plankartan och i planbeskrivningen till den strategiska generalplanen framkommer även följande information; *Planen är en strategisk plan utan rättsverkningar med ett långsiktigt perspektiv. 2012 befintliga områden är precis utmärkta, men områden som visar eventuella framtida behov är endast indikativt utmärkta och kartans utmärkningar ska inte uppfattas som exakta gränser eller dragningar. Alla nya eller utvidgningar av områden, vägar och leder kräver exaktare*

rättsverkande planering innan de kan förverkligas. Kommunen har inte för avsikt att söka inlösningstillstånd enligt MBL § 99.3 för de i den strategiska generalplanen anvisade utvecklingsområdena.

Med beaktande av det nämnda torde det därmed kunna konstateras att uppgiften med miljökonsekvensbedömningsförfarandet i detta fall inte är att utreda huruvida något alternativ kan förverkligas eller inte, utan att i stället precisera vilket av de närmare utredda vägdragningsalternativen som är det mest ändamålsenliga att förverkliga för den riktgivande förbindelsevägen som redan finns anvisad i den godkända strategiska generalplanen. Detta med beaktande av den riktgivande förbindelsevägens funktion som trafikled, vilket gör att den har rättslig grund enligt MBL § 45, idag OAL § 45. I sammanhanget bör även noteras att berörda Natura 2000-områden, som ska förverkligas som naturskyddsområden enligt naturvårdslagen, redan beaktades vid utarbetandet av den strategiska generalplanen. Natura 2000-områdena finns anvisade på den strategiska generalplanens plankarta där även Vistanvägen anvisades som en riktgivande vägsträckning. På så vis konstateras samtidigt att nollalternativet i detta fall inte är något alternativ att förorda för den fortsatta planeringen av Vistanvägens förverkligande.

Alla alternativ till vägförbindelsen berör också området där revideringen för Björkö-Replot stranddelgeneralplan utarbetas, vars beredningsmaterial (planutkast) var framlagt under tiden 8.1–6.2.2020.

I den pågående stranddelgeneralplanerevideringen kan kommunen därmed vid behov ytterligare precisera den riktgivande vägsträckningen i förhållande till hur den är anvisad i den strategiska generalplanen, om sådan orsak finns med beaktande av kontaktmyndighetens motiverade slutsats över MKB:n. I planförslaget kommer Vistanvägen att anvisas med planbeteckningen för en riktgivande vägsträckning.

Den berörda stranddetaljplanens juridiska tyngd framkommer inte på ett sakenligt sätt i MKB:n.

Konklusion:

Allmänt noterar kommunen att MKB:n är omfattande vad gäller vägdragningsalternativens antal och de förmodade konsekvenserna av dessa. Det finns dock fortsättningsvis en del brister i MKB:n vad gäller redogörelsen för områdesanvändningen, den planlagda situationen och de olika planernas styrande verkan.

Med beaktande av den strategiska generalplanens riktgivande vägsträckning av Vistanvägen, planens långsiktiga karaktär samt de rättsliga grunder som följer av MBL § 45, idag OAL § 45, kan det konstateras att den fortsatta planeringen inte avser att pröva huruvida en förbindelse ska kunna förverkligas eller inte, utan att identifiera det mest ändamålsenliga alternativet för fortsatt planering och förverkligande. MKB-förfarandet har därmed haft till uppgift att jämföra de utredda vägdragningsalternativen ur ett helhetsperspektiv, med särskild tonvikt på miljökonsekvenserna främst på grund av Natura 2000-området, världsarvet Kvarkens skärgård med sitt enastående geologiska värde och som utgör det enda naturarvet i Finland samt den grunda skärgården med alla sina särdrag.

Utgående från MKB:n kan kommunen konstatera att konsekvenserna av alternativ ALT1a som helhet är snarlika med konsekvenserna av alternativ ALT1c, i synnerhet

under förutsättning att även ALT1a förverkligas med bro över berörda vattenområden, det vill säga ingen brobank överhuvudtaget. Under dessa förutsättningar bedöms ALT1a inom vissa konsekvensbedömningsområden även medföra mindre eller mer begränsade negativa miljökonsekvenser än ALT1c.

Kommunen noterar att den påtagliga skillnaden mellan ALT1a och ALT1c är att ALT1a inte i samma utsträckning som ALT1c medför konsekvenser för den anvisade markanvändningen i Björkö-Replot stranddelgeneralplan. I sammanhanget är det väsentligt att notera att Björkö-Replot stranddelgeneralplan är en plan med rättsverkan enligt lagen om områdesanvändningen och för vilken OAL § 42 behöver vägas in i den rekommendation av vägalternativ som kontaktmyndigheten väljer att förorda. ALT1c är sin tur att föredra framom ALT1a med beaktande av att vägsträckningen är kortare, vilket i sig resulterar i mindre ingrepp i miljön. Samtidigt antas den förmodade förverkligandekostnaden för ALT1a vara högre, bland annat på grund av brospannens längd ifall den enbart kan förverkligas med sådana. Både ALT1a och ALT1c berör för övrigt de Geer-moräner i klass 3, vilket innebär att de inte har något större geologiskt värde.

I perspektivet av att den eftersträvade vägsträckningens arealbehov endast utgör en försvinnande liten del av det berörda Natura 2000-områdets totalareal och att vägsträckningen samtidigt kan konstateras vara till betydlig fördel för den breda samhällsnyttan, i allt från ett lokalt, regionalt, nationellt och internationellt perspektiv, och att vägsträckningen även vid behov kan förverkligas på ett sådant sätt att dess påverkan på vattenströmningarna kan förbli närmast obetydliga kan det på goda grunder bedömas att vägsträckningen, beroende på val av alternativ, inte kan bedömas som ett projekt som på ett betydligt sätt försämrar de naturvärden för vilkas skydd området införlivats eller avsetts bli införlivat i nätverket Natura 2000. Därmed bedömer Korsholms kommun att det inte finns någon betydande konflikt med naturvårdslagen.

Mot bakgrund av ovanstående, samt med det faktum av att berörda Natura 2000-områden redan beaktats i den strategiska generalplanen där vägsträckningen finns anvisad som en riktgivande förbindelseväg och att en broförbindelse minskar ingreppen i vattenmiljön jämfört med andra tekniska lösningar, såsom brobank, anser kommunen att både alternativ ALT1a och alternativ ALT1c utgör de miljömässigt mest ansvarsfulla och motiverade alternativen till val för den vägsträckning som kan rekommenderas för den fortsatta planeringen och förverkligandet av Vistanvägen. Valet av alternativ ALT1a bedöms därmed bäst tillgodose både vägförbindelsens funktionella syfte och kravet på att minimera negativa miljökonsekvenser i det fortsatta planerings- och förverkligandearbetet.

Med beaktande av de relevanta bakgrundsuppgifterna och konklusionen som framkommer ovan i denna beredning kräver Korsholms kommun att nödvändiga åtgärder vidtas, t ex. att justera Natura 2000-områdets avgränsningar om så krävs, så att det vägalternativ som bäst kan förordas också senare kan verkställas.

MKB-beskrivningen finns publicerad på webbsidan:

<http://www.miljo.fi/vistanvagenMKB>

Planläggningschef Jonas Aspholms förslag:

I egenskap av planläggningsmyndighet omfattar samhällsbyggnadsutskottet beredningen och avger den som kommunens utlåtande över den kompletterade miljökonsekvensbedömningsbeskrivningen.

Samhällsbyggnadsutskottets beslut:

Föredragande Jonas Aspholm ändrade beredningen enligt följande:
Texten *"Valet av alternativ ALT1a bedöms därmed bäst tillgodose både vägförbindelsens funktionella syfte och kravet på att minimera negativa miljökonsekvenser i det fortsatta planerings- och förverkligandearbetet."* i beredningen stryks.

Förslaget godkändes.

Bilageförteckning:

Kungörelse om kompletterad miljökonsekvensbeskrivning och offentlig delgivning av kompletterad naturabedömning

KUNGÖRELSE OM KOMPLETTERAD MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING OCH OFFENTLIG DELGIVNING AV KOMPLETTERAD NATURABEDÖMNING

Korsholms kommun har till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (NTM-centralen) skickat en kompletterad miljökonsekvensbeskrivning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (MKB-förfarande) och en kompletterad Naturabedömning enligt 35 § i naturvårdslagen för projektet **Vistanvägen i Korsholm**. I Naturabedömningen behandlas konsekvenserna som byggandet av Vistanvägen orsakar för Naturaområdet Kvarkens skärgård (FI0800130 Kvarkens skärgård, SAC/SPA).

I och med statens regionförvaltningsreform övergår uppgifterna som gäller förfarandet vid miljökonsekvensbedömning från NTM-centralerna till det riksomfattande Tillstånds- och tillsynsverket, som fortsätter som kontaktmyndighet i detta MKB-förfarande från 1.1.2026.

Korsholms kommun planerar en ny vägförbindelse mellan Björkö och byn Vistan i Replot. Beroende på alternativ är vägen cirka 4580–5140 meter lång och omfattar en förbättring av den befintliga skogsvägen, byggande av ett nytt vägavsnitt och byggandet av en vägbank/bro över Uddströmmen.

Planeringsområdet ligger cirka 10 kilometer från Replot kyrkby mot nordväst och cirka 28 kilometer från Vasa centrum mot nordväst. Avståndet från Korsholms kommuns centralort till planeringsområdet är cirka 30 km.

Alternativ i bedömningen

ALT0: Projektet genomförs inte. Vägförbindelsen byggs inte. Passagen från Replot till Björkö löper även i fortsättningen längs vägbanken vid Skalörfjärden.

ALT1: Vägen byggs på rutten Grundskat–Hannos Valsörarna–Uddströmmen–Udden.

ALT1a: Vägen går genom Grundskat intill en medelspänningsledning och svänger mot nordväst till Hannos Valsörarna före Uddströmmens överfart. På Björköbys sida ansluter vägen till Björkö västra skogsväg. Vägens totala längd är cirka 5140 meter, varav 480 meter placeras i vattenområdet. Vägbanken som ligger i vattenområdet har två brospann på 20 meter.

ALT1b: Vägen börjar från ändan av Vistanvägen och går genom Grundskat mot Hannos Valsörarna och ansluter till rutt ALT1a. Uddströmmens överfart ligger något längre söderut än i rutt ALT1a. På Björköbys sida ansluter vägen till Björkö västra skogsväg på samma sätt som i rutt ALT1a. Vägens totala längd är cirka 4750 meter, varav 330 meter placeras i vattenområdet. Vägbanken som ligger i vattenområdet har två brospann på 20 meter eller alternativt ett brospann på 40 meter.

ALT1c: Vägen börjar från ändan av Vistanvägen. I den norra delen av Grundskat ansluter rutten till samma plats som rutten ALT1a. Rutten går över Uddströmmen längre söderut än i de två övriga underalternativen. På Björköbys sida ansluter vägen till ändan av Björkö västra skogsväg. Vägens totala längd är cirka 4850 meter, varav 350 meter

placeras i vattenområdet. Vägbanken som ligger i vattenområdet har ett brospann på 40 meter eller alternativt två brospann på 20 meter.

ALT1d. Vägen har samma sträckning som rutt ALT1c. Vägen är emellertid avsedd endast för lätttrafik och motorfordonstrafik är inte tillåten. I rutt ALT1d ingår en parkeringsplats som ligger i början av lätttrafikleden på Udden och i Grundskat. Vägens totala längd är cirka 4850 meter, varav 350 meter placeras i vattenområdet. Vägbanken som ligger i vattenområdet har ett brospann på 40 meter eller alternativt två brospann på 20 meter.

ALT2: Vägen byggs på rutten Grundskat–Uddströmmen–Udden.

Vägen börjar från ändan av Vistanvägen och går över Uddströmmen betydligt längre söderut än i alternativen ALT1a, ALT1b och ALT1c. I den norra delen av Grundskat ansluter rutten till samma plats som rutterna ALT1a och ALT1c. På Björköbys sida ansluter vägen till ändan av Björkö västra skogsväg. Vägens totala längd är cirka 4580 meter, varav 780 meter placeras i vattenområdet. Vägbanken som ligger i vattenområdet har ett brospann på 40 meter eller alternativt två brospann på 20 meter.

ALT3: Vägen byggs längs rutten Grundskat–Udden (utanför Natura-området)

Vägen går längs med medelspänningsledningen på samma sätt som i rutterna ALT1a, ALT1c och ALT2. Rutten går över havsfjärden på den södra sidan av Uddströmmen. På Björköbys sida ansluter vägen till ändan av Björkö västra skogsväg på samma sätt som i ALT2. Rutten går i sin helhet utanför Naturaområdet Kvarkens skärgård. Vägens totala längd är cirka 4730 meter, varav 1130 meter placeras i vattenområdet. Vägbanken som ligger i vattenområdet har ett brospann på 25 meter.

ALT4 Vägen byggs längs rutten Grundskat–Udden (utanför Natura-området, söder om rutten i ALT3)

Vägen går längs med medelspänningsledningen på samma sätt som i rutterna ALT1a, ALT1c, ALT2 och ALT3. Rutten går över havsfjärden på den södra sidan av Uddströmmen längre bort från Naturaområdet än de andra rutterna. På Björköbys sida ansluter vägen till ändan av Björkö västra skogsväg på samma sätt som i ALT2 och ALT3. Vägens totala längd är cirka 4900 meter, varav 1260 meter placeras i vattenområdet. Rutten går i sin helhet utanför Naturaområdet Kvarkens skärgård. Vägbanken som ligger i vattenområdet har två eller alternativt tre brospann på 20 meter.

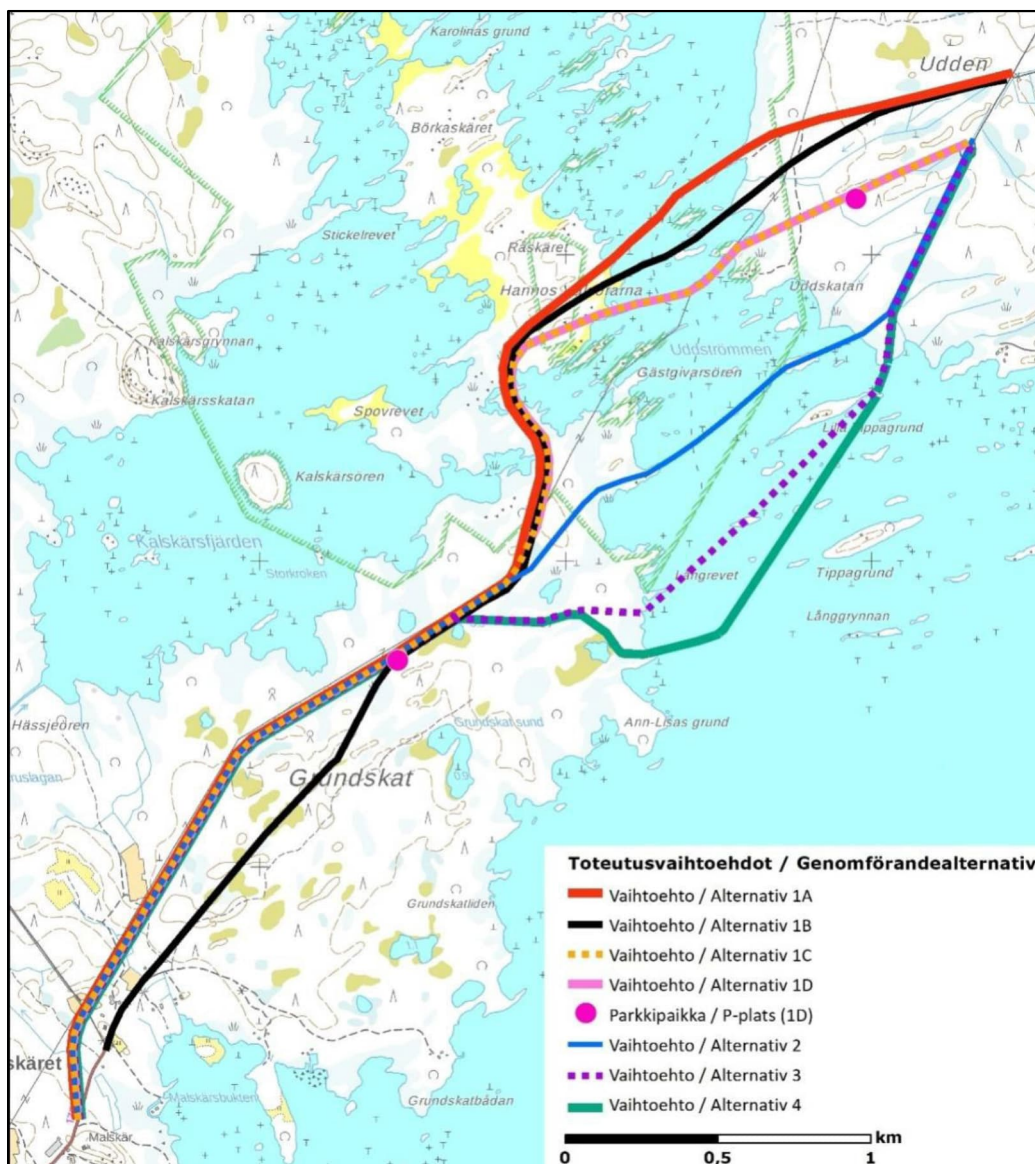

Bild 1. Alternativ som granskas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Den kompletterade bedömningsbeskrivningen, den kompletterade Naturbedömningen och kungörelsen är framlagda till påseende

En miljökonsekvensbeskrivning för projektet har kungjorts första gången 3.6–31.7.2020. NTM-centralen har förutsatt att miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras (begäran om komplettering 28.9.2020). De kompletterade handlingarna är framlagda till påseende 25.11.2025–23.1.2026 enligt följande:

Kungörelse:

- Till 31.12.2025 på NTM-centralen i Södra Österbottens webbplats: www.ntm-centralen.fi/kungorelser/sodra-osterbotten
- 1.1.2026–23.1.2026 på Tillstånds- och tillsynsverkets webbplats www.lvv.fi > Aktuellt

Kungörelsen, den kompletterade miljökonsekvensbeskrivningen och den kompletterade Naturbedömningen: på miljöförvaltningens webbplats www.miljo.fi/vistanvagenMKB.

Kungörelsen, den kompletterade miljökonsekvensbeskrivningen och den kompletterade Naturbedömningen i pappersformat:

- Korsholms huvudbibliotek, Skolvägen 1, 65610 Korsholm
- Korsholms ämbetshus, Centrumvägen 4, 65610 Korsholm
- Replot bibliotek, Kyrkvägen 94, 65800 Replot

Dessutom har Korsholms kommun ombetts att meddela om kungörelsen på sin webbplats www.korsholm.fi. Delfående av Naturabedömningen anses ha skett på den sjunde dagen efter att kungörelsen har publicerats.

Åsikter och utlåtanden

Åsikter och utlåtanden kan framföras om den kompletterade bedömningsbeskrivningen genom att skicka dem enligt följande:

- **Till och med 31.12.2025** skickas åsikter och utlåtanden till adress: registratur.sodraosterbotten@ntm-centralen.fi eller NTM-centralen i Södra Österbotten, PB 262, 65101 Vasa. Referens EPOELY/1481/2015.
- **Från 1.1.2026** skickas åsikter och utlåtanden till Tillstånds- och tillsynsverket på adress: kirjaamo@lvv.fi eller per post till Tillstånds- och tillsynsverket, PB 20, 13035 LVV. Referens EPOELY/1481/2015.

Tillstånds- och tillsynsverket beaktar i sin behandling de utlåtanden som lämnats in till NTM-centralen.

Kontaktmyndighetens motiverade slutsats ges inom två månader från att tiden för att ge utlåtanden och åsikter har gått ut. Den motiverade slutsatsen om den kompletterade bedömningsbeskrivningen och utlåtandena om den publiceras på webbplatsen www.miljo.fi/vistanvagenMKB.

Informationsmöte för allmänheten

Ett evenemang om den kompletterade bedömningsbeskrivningen ordnas för allmänheten på **torsdag 11.12.2025 kl. 18.00 i Korsholms ämbetshus, fullmäktigesalen, Centrumvägen 4, 65610 Korsholm**. Kaffeservering med början kl. 17.30. Man kan också delta elektroniskt i informationsmötet. Länken publiceras på projektets webbplats www.miljo.fi/vistanvagenMKB före evenemanget.

Mer information:

Projektansvarig Korsholms kommun, Mikael Alaviitala, mikael.alaviitala@korsholm.fi, tfn 044 7271 210.

MKB-konsult: FCG Rakennettu Ympäristö Oy, Mari Sinn, mari.sinn@fcg.fi, tfn 045 807 8969.

MKB-förfarandet: Till 31.12.2025 NTM-centralen i Södra Österbotten, Tia Lummi-Lehtinen, tia.lummi-lehtinen@ely-keskus.fi, tfn 0295 027 048.

Från 1.1.2026 Tillstånds- och tillsynsverket, Tia Lummi-Lehtinen, tfn 0295 254 000 (växel).

Denna kungörelse publiceras 24.11.2025 och hålls framlagd till påseende till 23.1.2025. Kungörelsen finns framlagd på NTM-centralens webbplats till och med 31.12.2025 och under tiden 1.1.2026–23.1.2026 på Tillstånds- och tillsynsverkets webbplats www.lvv.fi > Aktuellt.

Kungörelsen publiceras 25.11.2025 också på webbplatsen:

www.miljo.fi/vistanvagenMKB.

Vasa 24.11.2025

NÄRINGS-, TRAFIK- OCH MILJÖCENTRALEN I SÖDRA ÖSTERBOTTEN

KUULUTUS TÄYDENNETYSTÄ YVA-SELOSTUKSESTA JA YLEISTIEDOKSI- ANTO TÄYDENNETYSTÄ NATURA-ARVIOINNISTA

Mustasaaren kunta on toimittanut Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) hanketta **Mustasaaren Vistantie** koskevan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-menettely) annetun lain mukaisen täydennetyn arviointiselostuksen sekä luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisen Natura-arvioinnin täydennyksen. Natura-arviointi käsittelee Vistantien rakentamisen vaikutuksia Merenkurkun saariston Natura-alueelle (FI0800130 Merenkurkun saaristo, SAC/SPA).

Valtion aluehallintouudistuksen myötä ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyvät tehtävät siirtyvät ELY-keskuksista valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon, joka jatkaa tässä YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena 1.1.2026 alkaen.

Mustasaaren kunta suunnittelee uutta tieyhteyttä Björkön saaren ja Raippaluodon Vistanin kylän välille. Tien pituus on vaihtoehdosta riippuen noin 4580–5140 m, koostuen olemassa olevan metsätien parantamisesta, uuden tienosuuden rakentamisesta sekä tiepenkereen/sillan rakentamisesta Uddströmmenin salmen yli.

Suunnittelualue sijaitsee noin kymmenen kilometrin etäisyydellä Raippaluodon kirkonkylältä luoteeseen ja noin 28 kilometrin etäisyydellä Vaasan keskustasta luoteeseen. Mustasaaren kunnan keskustaajamasta on matkaa suunnittelualueelle noin 30 km.

Arvioitavat vaihtoehdot

- VE0** Hanketta ei toteuteta. Tieyhteyttä ei rakenneta. Kulku Raippaluodosta Björkön saarelle tapahtuu jatkossakin Skalörfjärdin vieritse kulkevan pengertien kautta.
- VE1** **Tie rakennetaan reittiä: Grundskat - Hannos Valsörarna – Uddströmmen - Udden**
- VE1A** Tie kulkee Grundskatin halki keskijännitevoimajohdon vieressä, kääntyen luoteeseen Hannos Valsörarnille ennen Uddströmmenin ylitystä. Björköbyn puolella tie yhdistyy Björkö västra skogsvägeniin. Tien kokonaispituus on noin 5140 metriä, josta vesialueelle sijoittuva osuus on 480 metriä. Vesialueelle sijoittuvassa pengertiessä on kaksi 20 metrin silta-aukkoa.
- VE1B** Tie alkaa Vistantien päästä ja kulkee Grundskatin halki kohti Hannos Valsörarnia yhdistyen reittiin VE1A. Uddströmmenin ylitys tapahtuu hieman etelämpänä kuin vaihtoehdossa VE1A. Björköbyn puolella tie yhdistyy vaihtoehdon VE1A tavoin Björkö västra skogsvägeniin. Tien kokonaispituus on noin 4750 metriä, josta vesialueelle sijoittuva osuus on 330 metriä. Vesialueelle sijoittuvassa pengertieosuudessa on kaksi 20 metriä pitkää silta-aukkoa tai vaihtoehtoisesti yksi 40 m pitkä silta-aukko.
- VE1C** Tie alkaa Vistantien päästä. Grundskatin pohjoisosassa reitti yhdistyy reitin VE1A kanssa samalle sijainnille. Reitti ylittää Uddströmmenin etelämpää kuin kahdessa

muussa alavaihtoehdossa. Björköbyn puolella tie yhdistyy Björkö Västra Skogsvägenin päähän. Tien kokonaispituus on noin 4850 metriä, josta vesialueelle sijoittuva osuus on 350 metriä. Vesialueelle sijoittuvassa pengertiessä on yksi 40 m silta-aukko tai vaihtoehtoisesti kaksi 20 m silta-aukkoa.

VE1D Tie on linjaukseltaan sama kuin vaihtoehto VE1C. Tie on kuitenkin tarkoitettu vain kevyelle liikenteelle soveltuvaksi, eikä moottoriajoneuvoliikenne ole sillä sallittu. Vaihtoehtoon VE1D sisältyy parkkipaikka, joka sijoittuu kevyen liikenteen reitin alkuun Uddenissa ja Grundskatissa. Tien kokonaispituus on noin 4850 metriä, josta vesialueelle sijoittuva osuus on 350 metriä. Vesialueelle sijoittuvassa pengertiessä on yksi 40 m silta-aukko tai vaihtoehtoisesti kaksi 20 m silta-aukkoa.

VE2 Tie rakennetaan reittiä Grundskat - Uddströmmen - Udden

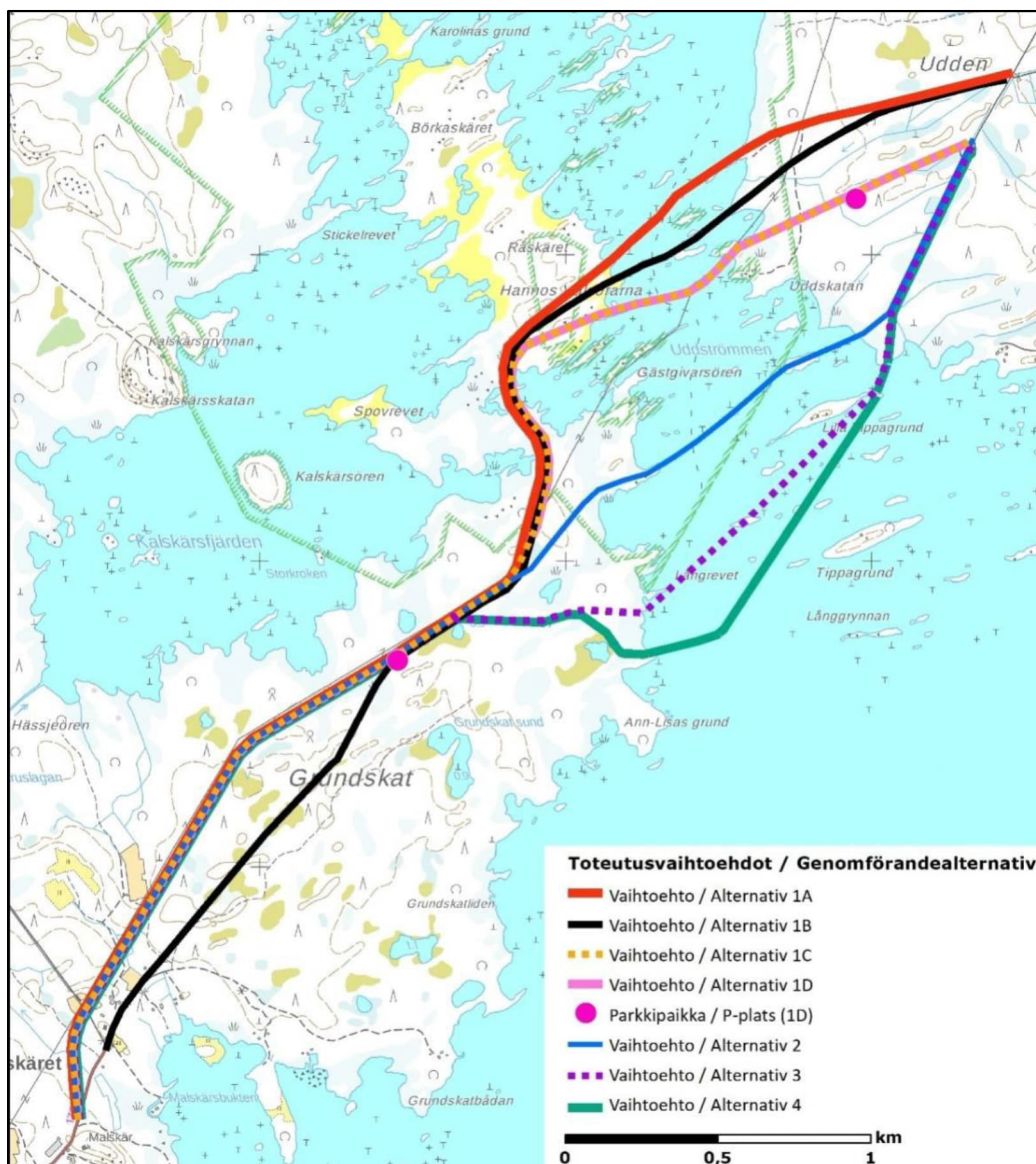
Tie alkaa Vistantien päästä ja ylittää Uddströmmenin selvästi etelämpää kuin vaihtoehtoisissa VE1A, VE1B ja VE1C. Grundskatin pohjoisosassa reitti yhtyy reittien VE1A ja VE1C kanssa samalle sijainnille. Björköbyn puolella tie yhtyy Björkö västra skogsvägenin päähän. Tien kokonaispituus on noin 4580 metriä, josta vesialueelle sijoittuva osuus on 780 metriä. Vesialueelle sijoittuvassa pengertiessä on yksi 40 m silta-aukko tai vaihtoehtoisesti kaksi 20 m silta-aukkoa.

VE3 Tie rakennetaan reittiä Grundskat – Udden (Natura-alueen ulkopuolella)

Tie sijoittuu keskijännitevoimalinjan vierelle reittien VE1A, VE1C ja VE2 tavalla. Reitti ylittää merenlahden Uddströmmenin eteläpuolelta. Björköbyn puolella tie yhtyy Björkö västra skogsvägenin päähän reitin 2 tavoin. Reitti sijoittuu kokonaan Merenkurkun saariston Natura-alueen ulkopuolelle. Tien kokonaispituus on noin 4730 metriä, josta vesialueelle sijoittuva osuus on 1130 metriä. Vesialueelle sijoittuvassa pengertiessä on yksi 25 metrin silta-aukko.

VE4 Tie rakennetaan reittiä Grundskat – Udden (Natura-alueen ulkopuolella, reitin 3 eteläpuolella)

Tie sijoittuu keskijännitevoimalinjan vierelle reittien VE1A, VE1C VE2 ja VE3 tavalla. Reitti ylittää merenlahden Uddströmmenin eteläpuolelta kauempana Natura-alueesta kuin muut reitit. Björköbyn puolella tie yhtyy Björkö västra skogsvägenin päähän reitin VE2 ja VE3 tavoin. Tien kokonaispituus on noin 4900 metriä, josta vesialueelle sijoittuva osuus on 1260 metriä. Reitti sijoittuu kokonaan Merenkurkun saariston Natura-alueen ulkopuolelle. Vesialueelle sijoittuvassa pengertiessä on kaksi tai vaihtoehtoisesti kolme 20 metrin silta-aukkoa.

Kuva 1. Arviointiselostuksessa käsitellyt vaihtoehdot

Täydennetyt arviointiselostuksen, täydennetyt Natura-arvioinnin ja kuulutuksen nähtävilläpito

Hanketta koskeva arviointiselostus on kuulutettu ensimmäisen kerran 3.6.- 31.7.2020. ELY-keskus on edellyttänyt arviointiselostuksen täydennystä (täydennyspyyntö 28.9.2020). Täydennetyt asiakirjat ovat nähtävillä **25.11.2025–23.1.2026** seuraavasti:

Kuulutus:

- **31.12.2025 asti** Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa
- **1.1.2026–23.1.2026** Lupa- ja valvontaviraston sivulla osoitteessa www.lvv.fi > Ajankoh-taista

Kuulutus, täydennetty arviointiselostus sekä täydennetty Natura-arviointi: ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/vistantieYVA

Kuulutuksen, täydennetyt arviointiselostuksen sekä täydennetyt Natura-arvioinnin paperiversiot:

- Mustasaaren pääkirjasto, Koulutie 1, 65610 Mustasaari
- Mustasaaren virastotalo, Keskustie 4, 65610 Mustasaari
- Raippaluodon kirjasto, Kirkkotie 94, 65800 Raippaluoto

Lisäksi Mustasaaren kuntaa on pyydetty tiedottamaan kuulutuksesta verkkosivuillaan www.mustasaari.fi. Natura-arviointia koskevan tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Mielipiteet ja lausunnot

Täydennetystä arviointiselostuksesta voi esittää mielipiteitä ja antaa lausuntoja toimittamalla ne **23.1.2026** mennessä seuraavasti:

- **31.12.2025** asti mielipiteet ja lausunnot tulee toimittaa osoitteeseen kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi tai Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, PL 262, 65101 Vaasa. Viitteeksi EPOELY/1481/2015.
- **1.1.2026** lähtien mielipiteet ja lausunnot toimitetaan Lupa- ja valvontavirastoon osoitteeseen kirjaamo@lvv.fi tai postitse osoitteeseen Lupa- ja valvontavirasto, PL 20, 13035 LVV. Viitteeksi EPOELY/1481/2015.

Lupa- ja valvontavirasto ottaa käsittelyssään huomioon ELY-keskukselle lähetetyt mielipiteet ja lausunnot.

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä annetaan kahden kuukauden kuluessa lausuntojen ja mielipiteiden esittämiseen varatun määräajan päättymisestä. Perusteltu päätelmä täydennetystä arviointiselostuksesta ja annetut lausunnot julkaistaan verkkosivuilla www.ymparisto.fi/vistantieYVA.

Yleisötilaisuus

Täydennettyä arviointiselostusta koskeva kaikille avoin yleisötilaisuus järjestetään **torstaina 11.12.2025 klo 18.00 Mustasaaren virastotalon valtuustosalissa, Keskustie 4, 65610 Mustasaari**. Tilaisuudessa kahvitus klo 17.30 alkaen. Tilaisuuteen on mahdollista osallistua myös etäyhteydellä. Linkki ilmoitetaan hankkeen verkkosivuille www.ymparisto.fi/vistantieYVA ennen tilaisuutta.

Lisätietoja

Hankkeesta vastaava Mustasaaren kunta, Mikael Alaviitala, mikael.alaviitala@mustasaari.fi, puh. 044 7271 210.

YVA-konsultti: FCG Rakennettu Ympäristö Oy, Mari Sinn, mari.sinn@fcg.fi, puh. 045 807 8969.

YVA-menettely: 31.12.2025 asti Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Tia Lummi-Lehtinen, tia.lummi-lehtinen@ely-keskus.fi, puh. 0295 027 048.

1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto, Tia Lummi-Lehtinen, puh. 0295 254 000 (vaihde).

Tämä kuulutus julkaistaan 24.11.2025 ja pidetään nähtävillä 23.1.2025 saakka. Kuulutus on nähtävillä ELY-keskuksen sivuilla 31.12.2025 asti ja 1.1.2026- 23.1.2026 Lupa- ja valvontaviraston sivulla osoitteessa www.lvv.fi > Ajankohtaista. Kuulutus julkaistaan myös 25.11.2025 alkaen sivulla www.ymparisto.fi/vistantieYVA.

Vaasa 24.11.2025

ETELÄ-POHJANMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Asia: Lausuntopyyntö täydennetystä YVA-selostuksesta, Mustasaaren Vistantie (EPOELY/1481/2015)

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
 kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi, kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Luonnonvarakeskus on jättänyt Mustasaaren Vistantien ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan liittyvän lausunnon vuonna 2017 (DNRO 1986/00 04 05/2017) sekä ympäristöselostukseen liittyvän lausunnon vuonna 2020 (Dnro 1380/00 04 05/2020). Aiemmat lausunnot ovat edelleen ajankohtaisia, mutta Luonnonvarakeskus päivittää tietoja Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen täydennyksen osalta. Luonnonvarakeskus ottaa kantaa vain mahdollisesta tiepenkereen ja sillan rakentamisesta aiheutuviin, alueen kalakantoihin tai kalastukseen vaikuttaviin tekijöihin.

2 Lausunto

Mustasaaren Vistantien ympäristövaikutusten arviointiselostuksen kalojen lisääntymisalueita käsittelevä osuus perustuu vuonna 2017 teetettyyn kalastoselvitykseen (Liite 8). Kalastoselvitys pohjautuu vähäisiin laadullisiin havaintoihin ja yleispiirteiseen elinympäristöarvioon, eikä se menetelmällisesti mahdollista ahvenen ja hauen lisääntymisalueiden laajuuden, toiminnallisen laadun tai vuosittaisen vaihtelun luotettavaa arviointia. Selvityksen perusteella ei ole mahdollista arvioida, kuinka merkittävä tai herkkä alue on kevätkutuisten kalojen lisääntymiselle.

Selvityksessä esitetty kutualuekartta jää rajausperusteiltaan ja paikkatarkkuudeltaan epäselväksi, eikä tarkastelu erottele lajikohtaisia lisääntymisvaatimuksia tai todentavaa poikastuotantoa. Näin ollen selvitystä ei voida pitää riittävänä perusteena hankkeen vaihtoehtojen vaikutusten poissulkemiselle, erityisesti Djupfjärdenin pienemmän vesialuekokonaisuuden ja siihen liittyvien salmiyhteyksien paikallisvaikutusten osalta. Alueelta on DNRO 1986/00 04 05/2017 mukaisesti saatavilla ahvenen lisääntymisalueita kuvaava karttataso (Kallasvuo ym. 2017; Velmu-karttapalvelu). Lisäksi Pursiainen ym. (2021) käsittelee hauen lisääntymisalueita Merenkurkun alueella, ja ahventen syönnösalueista ja liikkeistä alueella on julkaistu raportti (Veneranta ym. 2020). Ahvenen lisääntymisaluevaatimuksia on käsitelty mm. julkaisussa Westerbom ym. 2023. Täydennetyssä ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on osin huomioitu Luonnonvarakeskuksen aiempi lausunto, mutta ei saatavilla olevaa tutkimuskirjallisuutta ja sen tuottamaa paikkatietopohjaista tietoa. Ahvenen ja hauen kutu- ja poikasaluehabitaatin piirteet on selvityksessä esitetty osin virheellisesti, ja kalastuksen nykytilan kuvauksessa alueen tärkeimmät lisääntymisalueet on esitetty puutteellisin tiedoin.

Kalojen lisääntymiseen alueella vaikuttaa merkittävästi myös veden virtaus Raippaluodon kahden suuren sisäselän, Djupfjärdenin ja Revofjärdenin, välillä. Arviointiselostuksessa esitetty virtausmallinnus (Liitteet 7, 7.1 ja 15) on laadittu pääosin hydroteknisestä näkökulmasta, mutta se ei ole biologisesti riittävä arvioimaan kevätkutuisten kalalajien, erityisesti ahvenen ja hauen, lisääntymisalueisiin kohdistuvia vaikutuksia. Mallinnuksessa ei tarkastella

erikseen matalien suojaisien lahtien virtaus- ja lämpötiladynamiikkaa eikä tuulen tai jääolosuhteiden vaikutuksia, jotka vaikuttavat myös kalojen liikehdintään ja poikastuotantoon.

Virtausmallinnuksen tuloksia on tarkasteltu ja tulkittu pääosin Revofjärdenin vesialueen tilavuuteen ja veden vaihtuvuuteen suhteutettuna. Tämä tarkastelutapa aliarvioi mahdollisia paikallisia vaikutuksia, koska suunniteltu siltalinjaus sijoittuu hydrologisesti kapeaan yhteyteen, jonka pohjoispuolella sijaitsevan Djupfjärdenin tilavuus ja pinta-ala ovat olennaisesti pienempiä kuin Revofjärdenin. Sama absoluuttinen muutos virtausolosuhteissa voi siten aiheuttaa Djupfjärdenissä huomattavasti suuremman suhteellisen muutoksen veden vaihtuvuuteen, viipymään ja kevätkauden lämpötiladynamiikkaan kuin mitä koko Revofjärdenin tasolla tarkasteltuna ilmenee. Lausuntomateriaalista ei selviä, miksi Djupfjärdenin alue on rajattu tarkastelusta pois.

Revofjärden, Djupfjärden sekä niihin liittyvät fladat ja kluuvit ovat merkittäviä kevätkutuisten kalalajien, erityisesti ahvenen ja hauen, lisääntymisalueita. Ympäristöselostuksessa esitetystä poiketen myös Uddströmmenin alueen välittömässä läheisyydessä, alueen itäpuolella sijaitseva Kalskarsfjärden on rauhoitettu kevätkaikaiselta pyynniltä kalojen lisääntymisen suojaamiseksi. Kevätkutuisten kalalajien lisääntymisalueiden toimivuus perustuu nopeaan keväiseen lämpenemiseen ja suojaisiin olosuhteisiin kutualueilla. Lisääntymisalueita suoraan määrittävien tekijöiden lisäksi tulisi huomioida myös toissijaiset kalojen lisääntymiseen ja elinolosuhteisiin liittyvät tekijät. Virtauksen heikentyminen alueella voi muuttaa veden ravinnetilannetta sekä lisätä sedimentaation määrää ja siten orgaanisen, hajoavan aineksen kertymistä erityisesti alueen lahdelmiin ja Djupfjärdenin alueelle. Tällöin on mahdollista, että talviaikaan esiintyy hapettomia jaksoja tai että syvemmillä alueilla pohjat jäävät ajoittain kokonaan hapettomiksi. Toisaalta maannouseman myötä vastaava kehitys on tapahtumassa ajan myötä joka tapauksessa. Virtausmallinnuksen tuloksia ei voida sellaisenaan pitää riittävinä sulkemaan pois siltaratkaisun mahdollisia paikallisia haitallisia vaikutuksia erityisesti Djupfjärdenin ja kytkettyjen kalojen lisääntymisalueiden ekologiseen toimivuuteen. Vaikutusten luotettava arviointi edellyttäisi alueellisesti tarkempaa ja biologisesti relevantimpaa tarkastelua, jossa Revofjärden ja Djupfjärden käsitellään erillisinä hydrologisina kokonaisuuksina. Siltarakenne ja pengertie ei estä kalojen liikkumista, joten syönnösvaellukseen tai kutualueille liikkumiseen millään ehdotetulla rakennevaihtoehdolla ei todennäköisesti ole merkitystä.

Virtaamamallinnukseen liittyvässä silta-aukkojen mitoituslaskelmassa (Liite 7.1) todetaan, että virtauspoikkipinta-alan silta-aukossa tulisi olla noin 70–75 m², jotta suuremmilla virtauksilla ei syntyisi padotusta. Eri siltavaihtoehtojen kohdalta määritettyjä syvyyden poikkileikkausprofileja ei kuitenkaan ole esitetty lausuntomateriaalissa. Uddströmmenin alue on karttatarkastelun perusteella erityisen matala ja syvyys vaihtelee, Liitteen 2.1 mukaan 0.3–2.2 m välillä. Virtaamamallinnuksissa ei ole huomioitu talviaikaa, jolloin jääkerros pienentää veden poikkileikkusalaa erityisesti matalilla alueilla. On mahdollista, että virtaama jäällisinä talvina on sillan rakentamisen myötä mallinnettuja arvioita heikompi, mikä voi osaltaan vaikuttaa Djupfjärdenin tai Revofjärdenin veden vaihtuvuuteen. Liitteessä 7 esitetty johtopäätös ”Merieliöstön kannalta veden vaihtuvuus on riittävä” on biologisesti varsin yleisluonteinen käytettävissä olevaan aineistoon nähden eikä koske kevätkutuisten kalalajien lisääntymiskiertoa.

Kalastovaikutusten osalta olisi tarpeen erotella rakentamisaikaiset vaikutukset

(pengerrys, aukon koko, työn aiheuttama sameus) sekä pysyvät vaikutukset alueen hydrodynamiikkaan ja veden vaihtuvuuteen ja näiden vaikutus laajemmin kutualueisiin. Esimerkiksi ahvenelle rakenteellisesti merkittävä kasvillisuus, kuten näkinpartaiset, muodostaa keskeisen kutu- ja poikasympäristön. Lausuntomateriaalin liitteessä 4 on käsitelty kasvillisuudelle virtausmuutoksista mahdollisesti aiheutuvia haittoja, mutta näitä ei ole huomioitu kalastoon liittyvässä tarkastelussa. Ehdotettujen rakennusvaihtoehtojen mahdolliset vaikutukset kalastoon ja erityisesti kevätkutuisten kalojen lisääntymiseen ovat todennäköisimmin toissijaisista, muista ekologisista muutoksista riippuvaisia ja siten todettavissa vasta useiden vuosien viiveellä.

Luonnonvarakeskuksen näkemyksen mukaan Revofjärden ja Djupfjärden kokonaisuudessaan ovat erittäin merkittäviä ahvenen ja hauen lisääntymisalueita, joiden tuottamat kalat syönnöstävät ja joita kalastetaan myös Raippaluodon saarten ulkopuolisella alueella. Uddströmmenin alue on todennäköisesti kevätkutuisten lajien lisääntymisaluetta, mutta tuotannoltaan merkittävimmät alueet sijaitsevat Djupfjärdenin ja Revofjärdenin alueella sekä niihin liittyvissä fladoissa ja kluuveissa. Selostuksen taulukossa 5.28 esitetty yhteenvedo vaikutuksista kalastoon ja kalakantoihin arvioi pengertien ja sillan linjausten VE1A–D vaikutukset kohtalaisiksi tai vähäisiksi ja vaihtoehtojen VE2–VE4 vaikutukset paikallisesti suuriksi. Vaihtoehtojen välinen ero perustunee rakennettavan penkereen määrään, mutta selostuksessa esitettyjen lisääntymisalueita koskevien virheellisten tulkintojen vuoksi arvioita voidaan pitää epävarmoina. Mahdollisimman vähäinen vesirakentaminen ja maamassojen siirto on suotavaa ympäristöhaittojen vähentämiseksi, mutta Revofjärdenin ja Djupfjärdenin kalastoon kohdentuvat vaikutukset aiheutuvat ennen kaikkea mahdollisesti heikentyvästä virtauksesta Uddströmmenin alueella ja sen pitkän aikavälin vaikutuksista.

Pienimmät ympäristö- ja kalastovaikutukset saavutettaisiin siltaratkaisulla, jossa pengerrystä ja virtausta rajoittavaa rakennetta on mahdollisimman vähän. Nykyisellään lyhin etäisyys Uddströmmenin salmessa ranta-alueiden välillä on noin 80 m. Suunnitteluvaihtoehtoina esitetyt kaksi 20 m silta-aukkoa tai yksi 40 m silta-aukko kaventavat todennäköisesti virtausaluetta luontaiseen tilanteeseen verrattuna. Lausuntomateriaalissa ei ole esitetty siltalinjauksiin liittyviä syvyysprofileja, minkä vuoksi silta-aukkojen todellista poikkipinta-alaa ei voida arvioida.

Aiemmassa lausunnossa (DNRO 1986/00 04 05/2017) todettiin, että tien avaaminen Revofjärdenin–Djupfjärdenin alueelle todennäköisesti lisää alueeseen kohdistuvaa kalastuspainetta saavutettavuuden parantuessa. Alueella harjoitetaan nykyisellään kaupallista kalastusta sekä verkko- ja rysäpyyntiä ja vapaa-ajankalastusta. Kalastus, myös vapaa-ajankalastus, voi vaikuttaa kalakantojen tilaan ja erityisesti kokojakaamaan. Esimerkiksi haukikantoihin kohdistuvalla melko vähäiselläkin vapaa-ajankalastuksella voi olla huomattava vaikutus (Karlsson ym. 2025).

Luonnonvarakeskuksen näkemyksen mukaan ympäristövaikutusten arvioinneissa ja niihin liittyvissä selvityksissä tulisi ensisijaisesti tuottaa sellaista tietoa, jota voidaan suoraan hyödyntää vaikutusten arvioinnissa ja lupaharkinnassa. Tässä tapauksessa kalastoselvitys ja laajempaa aluetta koskeva virtausmallinnus (Liite 7) eivät kuitenkaan riittävästi tunnista hankkeen kannalta keskeisiä tietopuutteita eivätkä vastaa niihin käytettävissä olevan parhaan tiedon perusteella. Tämä heikentää selvitysten hyödynnettävyyttä

lupaprosessissa ja lisää osaltaan tarvetta myöhemmille täydennyksille.

Viitteet:

Kallasvuo, M., Vanhatalo, J., & Veneranta, L. (2017). Modeling the spatial distribution of larval fish abundance provides essential information for management. *Canadian Journal of Fisheries and Aquatic Sciences*, 74(5), 636-649.

Karlsson, K., Andersson, H. C., & Sundblad, G. (2025). Estimating Northern Pike population dynamics and capture probability by recreational angling using spatial capture–recapture models in a Baltic Sea spawning area. *Transactions of the American Fisheries Society*, vna053.

Pursiainen, A., Veneranta, L., Kuningas, S., Saarinen, A., & Kallasvuo, M. (2021). The more sheltered, the better—Coastal bays and lagoons are important reproduction habitats for pike in the northern Baltic Sea. *Estuarine, Coastal and Shelf Science*, 259, 107477.

Veneranta, L., Olin, M. & Harjunpää, H. 2020. Ahventen pyynti- ja syönnösalueet Merenkurkussa T-ankkurimerkinnän perusteella. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 7/2020. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 20 s.

Westerbom, M., Kuningas, S., Lappalainen, A., & Veneranta, L. (2023). Lagoon morphology as an overarching driver for perch breeding success. *Frontiers in Marine Science*, 10, 1167038.

3 Lausunnon tiivistelmä

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa esitetty kalojen lisääntymisalueita koskeva tarkastelu ei ole menetelmällisesti riittävä ahvenen ja hauen lisääntymisalueiden laajuuden, toiminnallisen laadun tai herkkyyden arvioimiseksi. Tarkastelu perustuu yhden maastokäynnin laadullisiin havaintoihin, eikä siinä ole hyödynnetty alueelta saatavilla olevaa tutkimus- ja paikkatietopohjaista aineistoa. Näin ollen arvio ei mahdollista hankevaihtoehtojen vaikutusten luotettavaa poissulkemista erityisesti hankealueen pohjoispuolella sijaitsevan Djupfjärdenin ja siihen liittyvien lisääntymisalueiden osalta.

Arviointiselostuksessa esitetty virtausmallinnus on laadittu pääosin hydroteknisestä näkökulmasta, eikä se ole biologisesti riittävä arvioimaan kevätkutuisten kalalajien liikkeisiin tai lisääntymisalueisiin kohdistuvia vaikutuksia. Mallinnuksessa ei tarkastella aikaisia, matalien suojaisien alueiden virtaus- ja lämpötiladynamiikkaa eikä talviaikaisia jääolosuhteita. Lisäksi tulosten tulkinta Revofjärdenin kokonaisvesitilavuuteen suhteutettuna aliarvioi paikallisia vaikutuksia, koska Uddströmmenin pohjoispuolella sijaitseva Djupfjärden on huomattavasti pienempi ja hydrologisesti herkempi vesialue.

Luonnonvarakeskuksen näkemyksen mukaan Revofjärdenin-Djupfjärdenin alue on ahvenelle ja haulle erityisen tärkeä lisääntymisalue ja alueen rakentamiseen liittyvät vaikutukset tulisi arvioida huolella. Mahdollisia pitkän ajan vaikutuksia vesiekosysteemiin ei tunneta riittävän hyvin ja toisaalta arviointiselostuksen taustaselvityksissä esitetty tieto ei sovellu arviointiin. Rakentamisvaihtoehdoissa ei ole linjausten VE1A-D osalta selvitetty laajempaa, nykyisen avovesipinta-alan

kattavaa silta-aukkoa, jolla pyritäisiin vähentämään alueen veden virtauksen muutoksia ja tiepenkereen rakentamista vesialueelle. Mikäli tällainen vaihtoehto on mahdollista toteuttaa, se pienentäisi vesialueen rakentamisesta aiheutuvaa mahdollista haittaa sekä kalastolle että muulle vesiekosysteemille.

Sirpa Thessler

Johtaja

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 21.01.2026 klo 13:41:56.

Lausunnon valmistelija(t):
Lari Veneranta

Liitteet:

Tiedoksi:

Tillstånds- och tillsynsverket
PB 20, 13035 LVV
kirjaamo@lvv.fi

Miljöenhetens utlåtande för den kompletterade beskrivningen för miljökonsekvensbedömning, Vistanvägen i Korsholm

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (NTM-centralen) begär utlåtande från miljövårds- och hälsovårdsmyndigheterna i Korsholms kommun gällande MKB-förfarandet för Vistanvägen i Korsholm (världsarvsvägsprojekt), i vilket kommunen utreder förutsättningarna för att bygga en väg mellan Björkö och Vistan på Replot i Korsholms kommun. Ärendets diarienummer är EPOELY/1481/2015.

Korsholms kommun planerar en ny vägförbindelse mellan Björkö och byn Vistan i Replot. Avsikten med projektet är att förbättra vägförbindelserna mellan Björkö och Söderudden/Panike. Genom vägförbindelsen kunde Björkö och Vistan förenas så att det blir lättare att ta sig till olika delar av världsarvet. Beroende på alternativ är vägen cirka 4580–5140 meter lång och omfattar en förbättring av den befintliga skogsvägen, byggande av ett nytt vägavsnitt och byggandet av en vägbank/bro över Uddströmmen.

Utöver det så kallade 0-alternativet undersöks fyra egentliga genomförandalternativ av vilka det ena har delats in i fyra underalternativ.

Alternativ 1A-D och 2 finns inom Natura 2000 område, medan alternativ 3 och 4 finns utanför natura-2000 området.

Utlåtande

Miljövården anser att vägen placeras där minst skada orsakas för arter, skyddade arter, livsmiljöer och skyddsområdet. Alternativ med mer broar istället för vägbanker anses minska vägens negativa påverkan på naturen. Alternativ 4 anses orsaka minst skada på naturskyddsområdet. Igenslamning, grumlighet, påverkan på kransalgsängar och fisk bör utredas noggrannare efter att en vägsträckning har valts. Bullerbekämpning bör planeras och utföras väl.

Jannike Nynäs
Miljö- och hälsoinspektör
044 7277995
jannike.nynas@korsholm.fi

Dokumentet har undertecknats med elektronisk underskrift. Underskriftens autentisering kan påvisas i kommunens ärendehanteringssystem.

KORSHOLMS KOMMUN
MUSTASAAREN KUNTA

Korsholms kommun/Mustasaaren kunta
Västkustens miljöenhet/
Länsirannikon ympäristöyksikkö
Centrumvägen 4/Keskustie 4
65610 Korsholm/Mustasaari
Tel./Puh. 06 327 7111

Västkustens miljöenhet/
Länsirannikon ympäristöyksikkö
Avdelningen i Kristinestad/
Kristiinankaupungin osasto
Skolgatan 11 A/Koulukatu 11 A
64100 Kristinestad/Kristiinankaupunki
Tel./Puh. 06 221 8411

Västkustens miljöenhet/
Länsirannikon ympäristöyksikkö
Avdelningen i Närpes/
Närpiön osasto
Kyrkvägen 2/Kirkkotie 2
64200 Närpes/Närpiö
Tel./Puh. 06 224 9111

**KORSHOLMS KOMMUN
MUSTASAAREN KUNTA**

Korsholms kommun/Mustasaaren kunta
Västkustens miljöenhet/
Länsirannikon ympäristöyksikkö
Centrumvägen 4/Keskustie 4
65610 Korsholm/Mustasaari
Tel./Puh. 06 327 7111

Västkustens miljöenhet/
Länsirannikon ympäristöyksikkö
Avdelningen i Kristinestad/
Kristiinankaupungin osasto
Skolgatan 11 A/Koulukatu 11 A
64100 Kristinestad/Kristiinankaupunki
Tel./Puh. 06 221 8411

Västkustens miljöenhet/
Länsirannikon ympäristöyksikkö
Avdelningen i Närpes/
Närpiön osasto
Kyrkvägen 2/Kirkkotie 2
64200 Närpes/Närpiö
Tel./Puh. 06 224 9111

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia Tunnistus	23.01.2026 12:59:43 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (6 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Metsähallitus
PL 80
00521 Helsinki
kirjaamo@metsa.fi

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20
13035 LVV
kirjaamo@lvv.fi

EPOELY/1481/2015

Metsähallituksen lausunto täydennetystä Mustasaaren Vistantien ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Mustasaaren kunta

Lupa- ja valvontavirasto pyytää Metsähallituksen lausuntoa Mustasaaren Vistantien täydennetystä ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Mustasaaren kunta suunnittelee uutta tieyhteyttä Björkön saaren ja Raippaluodon Vistanin kylän välille. Tien pituus on hankevaihtoehdosta (VE1A-1D, VE2, VE3 ja VE4) riippuen noin 4580–5140 m, koostuen olemassa olevan metsätien parantamisesta, uuden tienosuuden rakentamisesta sekä tiepenkereen/sillan rakentamisesta Uddströmmenin salmen yli. Hankevaihtoehdot VE1A-1D ja VE2 sijoittuvat osittain Merenkurkun saariston Natura-alueelle, kun taas vaihtoehdot VE3 ja VE4 sijoittuvat Natura-alueen ulkopuolelle.

Hankkeen tarkoituksena on parantaa Björkön ja Söderuddenin kylän/Paniken saaren välisiä tieyhteyksiä. Tieyhteyden avulla saataisiin yhdistettyä Björkö ja Vistan siten, että maailmanperintöalueen eri osissa käyminen helpottuisi.

Hankkeesta vastaava on Mustasaaren kunta. Täydennetyn ympäristövaikutusten arviointiselostuksen on laatinut FCG Rakennettu Ympäristö Oy ja se on päivätty 7.11.2025.

Metsähallitus lausuu YVA-selostuksesta valtion maa- ja vesialueiden hallinnoijana sekä valtion luonnonsuojelualueiden ja suojeluun varattujen alueiden hoidon ja käytön suunnittelusta sekä joidenkin uhanlaisten lajien seurannasta vastaavana viranomaisena. Lisäksi Metsähallitus antaa lausuntonsa Merenkurkun maailmanperintöalueen kehittämisen, hoidon ja hallinnon koordinoijana.

Osana Mustasaaren Vistantien YVA-menettelyä laadittiin luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen arviointi hankkeen vaikutuksista Merenkurkun saariston Natura-alueeseen (FI0800130, SAC/SPA). Metsähallitus lausuu täydennetystä Natura-arvioinnista erillisessä lausunnossa.

Metsähallitus

PL 80 (Opastinsilta 12 C)
FI-00521 HELSINKI, Suomi Finland

Tel. 0206 39 4000
kirjaamo@metsa.fi

www.metsa.fi
Y-tunnus / Business ID: 0116726-7

Metsähallitus on tutustunut Mustasaaren Vistantien täydennettyyn YVA-selostukseen ja toteaa siitä lausuntonaan seuraavaa:

Metsähallitus katsoo, että Mustasaaren Vistantien täydennetty YVA-selostus on toteutettu laajasti ja sen tueksi on laadittu mittava määrä alueen nykytilaa ja vaikutuksia kuvaavia selvityksiä.

Vistantie-hankkeessa tarkastellaan kaikkiaan seitsemää eri tievaihtoehtoa (VE1A-1D, VE2, VE3 ja VE4). Tievaihtoehdot VE1A-1D kulkevat Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien hallinnoimien kiinteistöjen 499-480-7-91 ja 499-480-7-56 läpi. Lisäksi vaihtoehto VE2 kulkee kiinteistön 499-480-7-91 läpi. Suunnitellut tievaihtoehdot sijaitsevat kokonaisuudessaan UNESCO:n maailmanperintökohteeksi valitun Merenkurkun saariston alueella.

Metsähallitus lausuu seuraavassa eritoten Vistantie-hankkeen vaikutuksista UNESCO:n maailmanperintöalueeseen sekä merialueen luontoarvoihin, jotka eivät lukeudu Merenkurkun saariston Natura-alueen suojeluperusteisiin. Lisäksi Metsähallitus esittää huomioita alueella käynnissä olevaan säädösvalmisteluun Merenkurkun luonnonsuojelualueen perustamiseksi.

Merenkurkun luonnonsuojelualueen säädösvalmistelu

Merenkurkussa on käynnissä säädösvalmistelu Merenkurkun luonnonsuojelualueen perustamiseksi valtion hallinnoimilla alueilla. Vistantie-hankkeen alueella sijaitsevat Metsähallituksen kiinteistöt (499-480-7-91 ja 499-480-7-56) sisältyvät säädösvalmistelutyöhön. Työryhmä on tehnyt ehdotuksen Merenkurkun luonnonsuojelualueen perustamisasetukseksi, jonka kappaleessa 4.3 ennakoidaan tulevia tarpeita muun muassa rakentaa teitä, mukaan lukien Vistantie. Asetukseen ehdotetaan luonnonsuojelulain 52 §:n nojalla kirjattavan, että Merenkurkun luonnonsuojelualueella voidaan rakentaa kyseinen tieyhteys Björkön saaren ja Raippaluodon Vistanin kylän välille. Asetuksen kirjauksella ei kuitenkaan oteta kantaa siihen, onko hanke sallittavissa Natura 2000 -verkostoa koskevan heikentämiskiellon tai muun tien rakentamiseen soveltavan lainsäädännön kannalta. Metsähallitus katsoo, että vaikka Merenkurkun luonnonsuojelualueen asetus sallii Vistantien rakentamisen, ei hanke saa merkittävästi heikentää Merenkurkun saariston Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnon arvoja.

Hankekuvaus

Tiehankkeen vaikutuksia arvioidaan vaihtoehtoisten tielinjausten perusteella. Metsähallitus huomauttaa, että hankekuvaus esitetään täydennetyssä YVA-selostuksessa yleispiirteisesti eikä pengertien teknistä toteutustapaa kuvata kovinkaan tarkasti. Tien leveydeksi esitetään 7 metriä, jolla luontoarvoihin kohdistuvia menetyksiä myös todennäköisesti arvioidaan. Metsähallitus katsoo, että tietä ei todennäköisesti ole

mahdollista toteuttaa em. leveydellä, vaan tiealue on kokonaisuudessaan tätä leveämpi ja kohdistuu arvioitua laajemmalle alueelle. Erityisesti merialueilla pengertien perustaminen edellyttää täydennetyn YVA-selostuksen (kpl 3.4.1) mukaan 10–30 m leveän alueen, jolta merenpohjan kasvillisuus tulee muuttumaan.

Metsähallitus katsoo, että täydennetty YVA-selostus on paikoin vaikeaselkoinen. Esimerkiksi näkinpartaisten osalta YVA-selostuksessa viitataan edelleen aiemmin laadittuihin, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen puutteellisiksi toteamiin luontoselvityksiin, vaikka uudempia tietoja olisi ollut saatavilla. Metsähallitus myös katsoo, että täydennettyä YVA-selostusta ei ole juurikaan päivitetty ja esimerkiksi uusimpia maailmanperintöalueeseen liittyviä julkaisuja (Korkearannikon/Merenkurkun saariston maailmanperintökohteen hallintosuunnitelma, 2023; Guidance and toolkit for impact assessments in a World Heritage Context, 2022) tai alueen tuoreimpia käyntimääriä ([Käyntimäärätilanne | Metsähallitus](#)) ei ole selostuksessa huomioitu.

Hankkeen vaikutukset maailmanperintöalueeseen

Suunnitellut tievaihtoehdot sijaitsevat kokonaisuudessaan UNESCO:n maailmanperintökohteeksi valitun Merenkurkun saariston alueella, jonka hallinnosta ja kehittämistyön koordinoinnista Metsähallitus vastaa yhdessä kuntien kanssa. Korkearannikon/Merenkurkun saariston maailmanperintökohteelle on valmistunut hallintosuunnitelma (ISBN 978-952-377-110-9) vuonna 2023. Hallintosuunnitelmalla pyritään varmistamaan, että maailmanperintökohteen arvot säilyvät ja aluetta kehitetään kestäväällä tavalla. Suunnitelmassa Korkearannikon/Merenkurkun saariston maailmanperintökohteelle määritellään seitsemän avainarvoa sekä niille attribuutteja, joiden avulla maailmanperintökohteen hallintoa ja luonto-opastusta voidaan toteuttaa.

Metsähallitus toteaa, että Korkearannikon/Merenkurkun saariston maailmanperintökohteen avainarvojen attribuutteja ovat De Geer -moreenit, maankohoamisrannikon primäärisuksessiovaiheen luonnontilaiset metsät, rannikon laguunit ja kluuvijärvet. Metsähallitus katsoo, että kaikilla hankevaihtoehdoilla on heikentäviä vaikutuksia osaan tai kaikkiin em. maailmanperintöarvoihin. Metsähallitus kuitenkin katsoo, ettei Vistantie-hanke vaaranna Merenkurkun saariston maailmanperintöalueen statusta, sillä hanke sijoittuu verrattain pienelle alueelle. Metsähallituksen näkemyksen mukaan hanke kuitenkin heikentää maailmanperintöalueen ainutlaatuista geomorfologista eheyttä. Eheyden osalta Metsähallitus korostaa alueen koskemattomia De Geer -moreenimuodostumia, joihin hanke tulee vaikuttamaan tievaihtoehdosta riippumatta.

Myös UNESCO on antanut Vistantie-hankeesta lausunnon (CLT/WHC/8394/FI/MA/MR, 18.11.2015), jossa huomioidaan erityisesti hankealueen koskemattomat De Geer -moreenit. De Geer -moreenit linkittyvät vahvasti maailmanperintöalueen geomorfologisiin ominaisuuksiin ja mannerjään jälkeiseen maankohoamisilmiöön, joiden ansiosta Merenkurkun saaristo on kirjattu

maailmanperintöluetteloon. Metsähallitus pitää tärkeänä, että UNESCO:lle annetaan mahdollisuus lausua Vistantie-hankkeesta myös YVA-menettelyn valmistuttua.

Hankkeen vaikutukset merialueella

Metsähallitus huomautti aiemmassa lausunnossaan (MH 3382/2020, 31.7.2020), että Revöfjärden on tunnistettu ekologisesti merkittäväksi vedenalaiseksi meriluontoalueeksi (EMMA), joka olisi jo aiemmassa YVA-selostuksessa (21.4.2020) pitänyt tuoda esille. Metsähallitus toteaa, että Revöfjärdenin EMMA-alueita ei edelleenkään ole huomioitu täydennetyssä YVA-selostuksessa ja muistuttaa, että Revöfjärden on valittu EMMA-alueeksi, sillä se on Itämeren suurin flada, jossa kasvaa monimuotoinen näkinpartaisyyhteisö ja siellä esiintyy alueella ominaisia De Geer -moreeneja. Metsähallitus katsoo, että maininta Revöfjärdenin EMMA-alueesta täydennetyssä YVA-selostuksessa olisi ollut keskeistä, sillä EMMA-rajaukseen sisältyy koko Raippaluodon sisäosa, ml. Vistantie-hankealue.

Metsähallitus katsoo, että täydennetyssä YVA-selostuksessa ei ole riittävästi tunnistettu Raippaluodon sisäosien hydromorfologian vaikutusta alueen virtauksiin, joilla on merkittävä vaikutus alueen ekologiseen kokonaisuuteen. Raippaluodon sisäosat koostuvat useammasta altaasta, jotka ovat yhteydessä toisiinsa kapeiden salmien (kuten Uddströmmen) kautta. Maa-alueet muodostavat pohjoistuulella merivedelle eräänlaisen suppilon, joissa virtaukset voivat olla paikoin voimakkaita riippuen meriveden korkeudesta. Meriveden korkeuden voimakas vaihtelu on alueelle tyypillistä, ja jonka ansiosta Raippaluodon sisäosiin voi virrata suuriakin määriä murtovettä.

Raippaluodon sisäosiin virtaava merivesi on peräisin saaren pohjoisosista ulkomerialueelta, jossa pintavesien ekologinen tila on hyvä, kun taas Raippaluodon sisäosien pintaveden ekologinen on tyydyttävä. Parempilaatuisen meriveden virtaus Raippaluodon sisäosiin on alueen ekologian kannalta erityisen merkittävää, kun otetaan huomioon Raippaluodon sisäosien, kuten Revöfjärdenin, rajoittunut vedenvaihtuvuus. Revöfjärdenin selän vesi vaihtuu pohjoisesta Uddströmmenin sekä idästä Skalörfjärdenin kautta, joista jälkimmäisen virtauksia rajoittaa pengertie 7240 Södra Fjärdsgrundin molemmin puolin.

Metsähallitus katsoo, että Vistantie-hanke voi muuttaa alueen virtausolosuhteita mm. heikentämällä Raippaluodon sisäosiin virtaavan veden määrää ja hidastamalla Revöfjärdenin vedenvaihtuvuutta ulompiin vesialueisiin. Tästä syystä Vistantie voi mahdollisesti altistaa Raippaluodon sisäosien vedet enenevässä määrin maalta tulevalle kuormitukselle, mikä voi aiheuttaa vedenlaadun heikkenemistä ja nopeuttaa alueen rehevöitymistä ja umpeenkasvua. Metsähallitus myös huomauttaa, että alueelle ominainen maankohoaminen voi tulevaisuudessa hidastaa Raippaluodon sisäosien vedenvaihtuvuutta, mutta tällöin kyseessä on luontainen kehitysprosessi.

Metsähallitus huomauttaa, että vaikka mallinnetut keskimääräiset virtausmuutokset vaikuttavat pieniltä, ne kuitenkin ilmentävät paikallisesti selviä muutoksia, sekä

voimakkaasti kasvavia virtausnopeuksia silta-aukkojen läheisyydessä että eräissä vaihtoehtoissa laajastikin hidastunutta virtausta pengerreretyn tien ympäristössä. Virtausmuutokset voivat aiheuttaa vesikasvillisuudelle ja erityisesti alueella esiintyvälle suojaisille näkinpartaisniityille haitallista sedimentaatiota. Arviointiselostuksesta ei kuitenkaan ilmene miten alueet, joilla sedimentaatio lisääntyisi, on määritetty, ja miten laajalti ne ovat päällekkäisiä havaittujen kasvillisuusarvojen kanssa. Arviointiselostuksessa ei myöskään ole käsitelty heikentyvän vedenvaihdon vaikutusta alueen lämpöoloihin. Tällä saattaa olla merkitystä esimerkiksi hellejaksoilla. Virtausten heikentyminen voi myös johtaa eloperäisen aineksen, esimerkiksi irronneen ja hajoavan kasvillisuuden kertymiseen poukamiin, mikä voi kiihdyttää hapenkulutusta matalilla pohjilla. Edellä mainitun perusteella Metsähallitus katsoo, että virtausmuutosten ekologisen merkittävyyden arviointi on puutteellinen erityisesti sedimentaatiovaikutusten osalta ja johtopäätökset siten vaikeasti perusteltavissa.

Näkinpartaislevät

Metsähallitus toteaa, että kartoitusten perusteella Uddströmmen sekä Revöfjärden ovat näkinpartaisten esiintymisen kannalta merkittäviä alueita. Sekä Metsähallituksen että Latvasilmun (2018 ja 2021) kartoitusten perusteella alueella esiintyy kymmenien neliömetrien kokoisia näkinpartaisniittyjä. Metsähallitus yhtyy täydennetyn YVA-selostuksen johtopäätökseen, jossa todetaan, että kaikki tievaihtoehdot todennäköisesti merkittävästi heikentäisivät näkinpartaisniittyjen esiintymiä. Merkittävät vaikutukset muodostuvat suorasta pinta-alamenetyksestä luontotyyppille sekä hankevaihtoehtojen rehevöitymistä sekä liettymistä lisäävistä vaikutuksista, joita aiheuttavat mm. virtausten paikallinen hidastuminen sekä alueelle valuvien hulevesien sisältämät epäpuhtaudet. Metsähallitus toteaa, että foottisessa vyöhykkeessä esiintyvät näkinpartaiset ovat erityisen alttiita rehevöitymisen sekä liettymisen vaikutuksille.

Metsähallitus huomautti edellä, että tietä ei ainakaan merialueella ole mahdollista toteuttaa 7 metrin leveydellä, vaan tiealue on kokonaisuudessaan tätä leveämpi penkereen pohjan leveys huomioiden (kpl 3.4.1). Metsähallitus katsoo, että täydennetyn YVA-selostuksen perusteella ei käy ilmi, onko esimerkiksi näkinpartaispohjiin kohdistuva suora pinta-alamenetys laskettu 7 metrisen vai sitä leveämmän tien perusteella.

Myös Vistantie-hankkeen Natura-arvioinnissa todetaan (kpl. 7.1.1), että tien toteuttaminen vaihtoehdosta riippumatta erittäin todennäköisesti merkittävästi heikentää sekä avoimia ja suojaisia näkinpartaispohjia, mutta että tälle vesialueella ei ole osoitettu suojeltavaa luontotyyppiä. Metsähallitus toteaa, että suojaiset näkinpartaispohjat ovat luonnonsuojelulain 64 §:n nojalla suojeltu luontotyyppi, jonka osalta Lupa- ja valvontavirasto voi tehdä päätöksen luontotyyppin säilymiselle tärkeän esiintymän suojelusta. Suunniteltujen tielinjausten alueelle rajauksia ei ole tehty.

Kalasto

Metsähallitus toteaa, että rakentamisen vaikutusta kalastoon ja kalojen lisääntymisalueisiin on arvioitu vain paikallisesti eri pengertievaihtoehtojen läheisyydessä ja johtopäätökset alueen merkittävydestä perustuvat pitkälti vain yhtenä päivänä toteutettuun maastohavainnointiin. Täydennetyssä YVA-selostuksessa ei ole arvioitu pengerteiden vaikutusta kalojen liikkumiseen Revöfjärdenin alueelle, joka on Luonnonvarakeskuksen selvitysten (Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Raportteja 60, 2017) mukaan erityisen suotuisa ahvenen lisääntymiselle ja ahvenen lisääntyminen alueella on tuottoisaa. Revöfjärdenin alueella on myös vahva hauki- ja madekanta. Metsähallitus huomauttaa, että pengerteiden rakentaminen katkaisisi viimeisen luontaisen kalojen kulkureitin Revöfjärdenille, koska yhteys itään Skalöfjärdenin suuntaan on jo yhtä kapeaa silta-aukkoa lukuun ottamatta suljettu pengertiellä. Metsähallitus katsoo, että laajemmat vaikutukset alueen kalastoon on arvioitu puutteellisesti eikä arvioinnissa ole otettu riittävästi huomioon mahdollisen vedenvaihdon heikentymisen vaikutusta kalojen elinympäristöön ja lisääntymisen.

Lausunnon ovat laatineet maankäytön erityisasiantuntijat Aija Nieminen, Ari Laine sekä maailmanperintökoordinaattori Malin Henriksson.

Turussa 23.1.2026

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, Luontopalvelut

Lausunto

3.12.2025

MV/02497/2025

1 (4)

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Viite Lausuntopyyntö 24.11.2025 dnr EPOELY/1481/2015

Asia **MUSTASAARI, Vistantie (entinen maailmanperintötiehanke), täydennetty ympäristövaikutusten arviointiselostus**

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Museoviraston lausunnon Mustasaaren Vistantietä koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksen täydennyksestä (FCG Rakennettu Ympäristö Oy 7.11.2025). Hanke koskee maailmanperintökohdetta, minkä vuoksi Museovirasto toimii asiassa lausunnonantajana.

Hankealue lähiympäristöineen sijoittuu Merenkurkun saariston maailmanperintökohteen alueelle. Mustasaaren kunta on suunnitellut Vistantiestä niin kutsuttua maailmanperintötietä eli tie- ja siltayhteyttä Björkön saaren ja Raippaluodon Vistan kylän välille. Tavoitteena on helpottaa käymistä maailmanperintöalueen eri osissa.

Merenkurkun saaristo ja Ruotsin Höga Kusten muodostavat yhdessä geologisen maailmanperintökohteen, jolle ominaista ovat Suomen matala moreenisaaristo ja Ruotsin jyrkät kalliorannat ja jonka maisemaan vaikuttaa maankohoaminen. Merenkurkun saaristo on Suomen ainoa maailmanperintöluettelon luonnonperintökohde. Vistantien hankkeessa tulee huomioida myös suunnittelualueen sisältyminen osittain Björköbyn saariston kulttuurimaiseman valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen (VAMA 2021).

Museovirasto on arvioinut alkuperäistä ympäristövaikutusten arviointiselostusta (21.4.2020) lausunnossaan 30.7.2020 (MV/103/05.02.01/2017). Virasto totesi, että alueen pienipiirteisen, monimuotoisen ja ehyen saaristomaiseman piirteet ovat merkityksellisiä sekä luonto- että kulttuuriarvojen kannalta ja että geologisiin ilmiöihin liittyy myös kulttuurihistoriallisia elementtejä. Viraston mielestä tiesuunnitelman tavoite - maailmanperintöalueen parempi saavutettavuus - tulee punnita suhteessa alueen arvoihin: erityisesti maailmanperintökohde, valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue ja Natura-alue. Viitaten aiempaan lausuntoon Museovirasto edellyttää, että suunnitelmien tarkennuttua tie- ja siltalinjauksen alueella tulee tehdä arkeologinen inventointi hankkeen maa-alueilla. Vedenalaisen kulttuuriperinnön huomioimiseksi on riittävää, että kun toteutettava tielinjaus on valittu, museoviranomaiselta pyydetään lausunto vedenalaisen kulttuuriperinnön inventoinnin

tarpeesta vesiosuudella. Merialueen ylitysten pituudet ja sijainnit vaihtelevat hankkeen eri vaihtoehdoissa eikä kaikkiin välttämättä liity selvitystarvetta.

Mustasaaren Vistantien ympäristövaikutusten arviointiselostusta on täydennetty Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ilmoituksessaan 28.9.2020 esille nostamien kohtien osalta. Arviointiselostuksen merkittävimpien puutteiden todettiin liittyvän erityisesti pintavesiin, vedenalaisiin luontotyyppisiin ja eläimistöön kohdistuviin vaikutuksiin sekä arviointiohjelmavaiheen jälkeen arviointimenettelyyn lisätyn vaihtoehdon VE4 käsittelyyn.

Täydennyksessä arviointiselostuksessa vaihtoehtojen vaikutukset maisemaan, kulttuuriympäristöön ja kulttuuriperintöön todetaan saman sisältöisinä kuin alkuperäisessä selostuksessa (lisäyksenä VE3:n maisemavaikutus DeGeermoreeneihin). Muinaisjäänöksiä koskevassa luvussa tuodaan edelleen esille 150 metrin etäisyydellä pohjoisimmasta vaihtoehdosta sijaitseva pyyntitukikohta Råskäret 1 (muinaisjäänösrekisterin tunnus 1000018136).

Täydennetty arviointiselostus toteaa alkuperäisen selostuksen mukaisesti, että tievaihtoehdoista VE1A:lla ja VE1B:llä on eniten haittavaikutuksia Björköbyn saariston kulttuurimaisemaan (VAMA 2021) ja että ne ovat pienellä alueella merkittäviä tai melkein merkittäviä. Vaikutusten arvioidaan olevan kuitenkin koko valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen mittakaavassa melko vähäisiä.

Arviointiselostusta on täydennetty uudella maisemallisten vaikutusten tekstiosuudella luvussa "7.2. Hankkeen vaikutus maailmanperintöarvoihin". Siinä todetaan, että UNESCO-kohteeseen kohdistuu maisemavaikutuksia kaikissa vaihtoehdoissa. Vaikutuksia olisi varsinkin pengerteillä, jotka katkaisisivat näkymiä. Maailmanperintökohteeseen kohdistuvien maisemavaikutusten todetaan kuitenkin kohdistuvan pienelle osalle suurta aluetta. Myönteisenä vaikutuksena tuodaan esille se, että tieyhteyden myötä ihmisten mahdollisuudet nähdä ja kokea maisemaa lisääntyisivät. Arviointiselostuksen täydentäminen näin muodoin kahdella tekstikappaleella on tervetullut lisä mutta arviointituloksena vielä melko ohut ja ylimalkainen.

Haittojen ehkäisyä ja lieventämistä koskevaan tekstiosuuteen on lisätty toteamus, että vedenvirtausten kannalta vähiten haittavaikutuksia seuraa vaihtoehdoista, missä rakennetaan mahdollisimman vähemmän uutta tiepenkkaa, esimerkiksi ylityksen toteuttaminen kokonaan siltarakenteena. Pengertien minimoiminen ja ympäristöönsä huolellisesti sovitettu silta on syytä tutkia myös maisemavaikutusten kannalta suotuisana vaihtoehtona.

Täydennetty arviointiselostus ei sisällä edellä todetun maailmanperintöarvoihin kohdistuvien maisemavaikutusten rinnalla muita uusia arviointiosuuksia, joissa olisi Merenkurkun saariston maailmanperintökohteen kulttuurimaisemaan ja kulttuuriympäristöön liittyviä uusia näkökohtia. Museovirastolla ei ole siten muilta osin lisättävää aikaisempaan lausuntoonsa (30.7.2020).

Yli-intendentti

Miikka Kumpulainen

Erikoisasiantuntija

Timo Kantonen

Tiedoksi Vaasan kaupunki/Pohjanmaan Museo - Vasa stad/Österbottens museum

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

MV/02497/2025

MUSTASAARI, Vistantie, Ympäristövaikutusten arviointi

Asiakirja / Dokument / Document

MV/02497/2025-2

**MUSTASAARI, Vistantie (entinen
maailmanperintötiehanke), täydennetty
ympäristövaikutusten arviointiselostus**

Signed By:Kantonen Timo 912889893
Signed at:2025-12-03 12:10:16 +01:00
Reason:I approve this document

Signed By:Kumpulainen Miikka 91337466
Signed at:2025-12-04 12:17:27 +02:00
Reason:I approve this document

23.1.2026

Lupa- ja valvontavirasto
Tia Lummi-Lehtinen

25.11.2025 saapunut lausuntopyyntö

Lausunto YVA-selostuksesta, Mustasaaren Vistantie, Mustasaari

Mustasaaren kunta selvittää edellytyksiä Vistantie-nimisen tiehankkeen toteuttamiseksi Björkön saaren ja Raippaluodon Vistanin kylän välillä. Hankkeen tarkoituksena on parantaa Björkön ja Söderuddenin kylän/Paniken saaren välisiä tieyhteyksiä. Tieyhteyden avulla saataisiin yhdistettyä Björkö ja Vista siten, että maailmanperintöalueen eri osissa käyminen helpottuisi.

Pohjanmaan elinvoimakeskuksen lausunto, liikenneosasto

Kyseessä on Mustasaaren kunnan tiehanke. Pengertien liikennemääräksi arvioidaan alle 50 ajoneuvoa vuorokaudessa, vilkkaimpaan matkailu-aikaan noin 300 ajoneuvoa vuorokaudessa. Maantieliikenteen osalta vaikutukset on arvioitu riittävällä tasolla ja pääasiassa oikeasuuntaisesti. Näemme hankkeen vaikutukset maanteihin ja maantieliikenteeseen vähäisinä.

Meluselvityksessä on arvioitu liikenteen vaikutukset meluun pahimman skenaarion mukaisesti suurinta ennustettua liikennemäärää käyttäen (330 ajoneuvoa vuorokaudessa). Suhtaudumme varauksella arvioon maantien 17851 (Vistantie) varren lomakiinteistöihin kohdistuvista meluvaikutuksista. Absoluuttisen liikennemäärän kasvun on arvioitu olevan 30-50 ajoneuvoa vuorokaudessa, jolloin vuoden keskimääräinen vuorokausiliikenne olisi alle 150 ajon./vrk. Huomautamme, että elinvoimakeskus ei rakenna melusteitä vähäliikenteisille teille. Tiehankkeen osalta vastuu on Mustasaaren kunnalla. Hankkeen toteutuessa, erityisesti pengertieosuuden nopeusrajoitus kannattaa määrittää meluvaikutukset huomioiden.

Taulukosta 11.1 *Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat sekä niihin rinnastettavat päätökset* huomautamme, että valtion aluehallintouudistuksen myötä 1.1.2026 alkaen maanteiden liittymäluissa viranomaisena toimii Sisä-Suomen elinvoimakeskus. Liittymäluvut perustuvat lakiin liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005).

23.1.2026

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä
asianhallintajärjestelmässä.

Liikennejärjestelmäasiantuntija

Roosamari Leppälä

Tämä asiakirja POH/71/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POH/71/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelevä ratkaisija Leppälä Roosamari 23.01.2026 19:04

22.12.2025

Viite: Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntopyyntö 24.11.2025, dnro EPOELY/1481/2015

Asia: Ympäristövaikutusten arviointiselostus (täydennetty), Mustasaaren Vistantie

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut-yksikön lausunto

Täydennetyssä arviointiselostuksessa todetaan, että hallinnollisessa kalastusaluejaottelussa suunnittelualue kuuluu Kvarkenin kalastusalueeseen. Kalatalousviranomaisen huomauttaa, että hankealue kuuluu Merenkurkun kalatalousalueeseen (Kvarkens fiskeriområde).

Täydennetyssä arviointiselostuksessa todetaan, että tietoa alueen kalastosta on tarkistettu myös Pohjanmaan ELY-keskuksen tekemästä selvityksestä ”Rannikon pienvedet kalojen kutupaikkoina Pohjanmaalla 1997–1998”. Kalatalousviranomaisen huomauttaa, että ko. selvitys ja julkaisu on päivitetty ”Rannikon pienvedet kalojen kutupaikkoina Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla 2020–2022” (C. Rönn, R. Wistbacka ja M. Nyqvist). Päivitetyn raportin mukaan Kalskärsfjärdenin ja Västerfjärdenin sanotaan olevan tärkeimpiä hauen, ahvenen ja särjen kutualueita saaristossa.

Kalatalousviranomaisen toteaa, että hankkeen YVA-selostus tuo pääsääntöisesti ennalta arvioiden riittävällä tavalla esille hankkeen vaikutukset kalastoon ja kalastukseen. Kalatalousviranomaisen kuitenkin huomauttaa seuraavista asioista:

- tievaihtoehtojen 1A, 1B, 1C ja 1D rakentaminen mahdollisesti vaikuttaa myös Kalskärsfjärdenin puolella Spovrevetin eteläpuolella olevaan fladaan/kluuvijärveen. Lisäksi ko. tievaihtoehtojen rakentaminen vaikuttaa mahdollisesti tievaihtoehtojen itäpuolella olevaan sisäiseen merenlahteen samassa kapean kannaksen kohdassa. Velmu-karttapalvelun mukaan flada/kluuvijärvi ja sisäinen merenlahti ovat erittäin suotuisaa ahvenen ja kuoreen poikastuotantoaluetta. On arvioitava, kuinka hankkeen edellä mainittujen vaihtoehtojen rakentaminen vaikuttaa fladan/kluuvijärven ja sisäisen merenlahden kalakantoihin ja poikastuotantoon.

- mikäli pengertietä rakennetaan useampi vuosi, on arvioitava useamman rakentamisvuoden rakentamisen aikaiset yhteisvaikutukset/kumulatiiviset vaikutukset alueen kalakannoille, kudulle ja poikastuotannolle.

- täydennetyssä arviointiselostuksessa on mallinnettu virtausolosuhteita eri tievaihtoehtojen kohdalla. Useamman tievaihtoehtojen kohdalla virtaus hidastuu mm. Uddströmmenissä sisäisen merenlahden kohdalla. Kun virtaus hidastuu kasvaa sedimentaatio. Sedimentaation kasvu voi aiheuttaa muutoksia pohjan eliöstössä ja kasvustossa, jolloin alueen ekologinen tila voi heikentyä ja voi tapahtua umpeenkasvu. Tulee selvittää miten umpeenkasvu sisäisen merenlahden ulkopuolella, hitaamman virtauksen alueilla, vaikuttaa sisäisen merenlahden kehitykseen, veden laatuun, umpeenkasvuun ja sitä kautta kalakantoihin ja poikastuotantoon pidemmällä aikavälillä.

22.12.2025

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt kalastusbiologi Eeva Ruotsalainen ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Mikko Koivurinta. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Lähteet: - Rannikon pienvedet kalojen kutupaikkoina Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla 2020–2022, Carina Rönn, Ralf Wistbacka ja Marina Nyqvist. Österbottens Fiskarförbund ja Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Tämä asiakirja VARELY/7756/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/7756/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Koivurinta Mikko 22.12.2025 11:18

Hyväksyjä Ruotsalainen Eeva 22.12.2025 10:26

Kristoffersson, Richard
Tel: 010-698 17 69
Richard.kristoffersson
@naturvardsverket.se

2026-01-23 Case nr:
NV-04189-19

Finnish Environment Institute
(SYKE)
kirjaamo@syke.fi
cc: transboundaryEIA.SEA@syke.fi

Swedish reply to the consultation pursuant Art. 5 of the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context (Espoo Convention) regarding the Korsholm Vistanvägen / World Heritage Site road project (SYKE/2025/2190)

The Finnish Environmental Institute invited Sweden to participate in consultation on the 21th of November 2025 regarding the plans for a new road, Korsholm Vistanvägen in the Finnish part of the joint World Heritage Site High Coast-Kvarken Archipelago

Consultation in Sweden

The invitation received from Finland and the attached documents have been circulated for consideration to central-government agencies, county administrative boards, non-governmental environmental organizations and affected public during the period from 27th of November 2025 to the 16th of January 2026.

SEPA is the authority responsible for fulfilling the obligations following the Espoo Convention. However, the Swedish EPA has no responsibility to evaluate the consultations received in the context of the Swedish national consultation procedure with a view to presenting an overall Swedish position.

Remarks received during the consultation

A brief summary of the statements is included below, please note that the summary is written on behalf of the Swedish EPA and not the body to which a proposal is referred for consideration:

SEPA received one answer from the *Geological Survey of Sweden (SGU)* stating that the EIA lack an analysis of how the project will affect the geomorphological features (the De Geer moraines) that are currently submerged but will gradually emerge above sea level over time. What are the long-term implications for the perception of the landscape given the ongoing process of land uplift.

In this context, it is the overall experience of, and impact on, the landscape formed by the ridge systems—rather than the relative value classification of individual moraine ridges (as in road alternative 1B)—that should be prioritized when selecting the road alignment.

For their full statement, please see attached.

For the Swedish Environmental Protection Agency

This decision has been made digitally and therefore lacks signatures

Nanna Wikholm
Head of unit

Richard Kristoffersson
Point of Contact, Espoo Convention

Attachments:

Comments from Geological Survey of Sweden

Cc.

Klimat- och Näringslivsdepartementet, Bastian Ljunggren

Vårt datum: 2026-01-23

Ert datum: 2025-11-25

Vårt dnr: 33-2697/2025

Er ref: NV-04189-19

Yttrande

Handläggare:
Gunnel Ransed

Naturvårdsverket
"Vistanvägen"
registrator@naturvardsverket.se
cc espoo@naturvardsverket.se

Samråd enligt artikel 4–5 i konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen) gällande planer för en väg genom världsarvet Höga kusten – Kvarken i Mustasaari kommun, Finland

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 27 november 2025 tagit emot ovanstående ärende för yttrande. Vi har tidigare yttrat oss i ärendet den 1 juli 2020 (ert dnr NV-04189-19, SGU:s dnr 33-1333/2020). Med anledning av detta vill SGU framföra följande.

Planområdet ligger centralt inom den del av världsarvet som karaktäriseras av de Geer-moräner. Denna landskapsbild med dessa moränformationer ingår som s.k. Outstanding value i världsarvet. Det är därför av intresse att bedöma konsekvenserna av vägbyggets inverkan på detta speciella moränlandskaps karaktär och att världsarvets värden inte tar väsentlig skada.

Ur en generell betraktelse är de Geer-moränernas sammanhållenheter – över och under dagens havsytta – en central aspekt för världsarvet. Längre avsnitt av vägbankar som byggs upp på havsbotten kommer av naturliga skäl bli högre och större än de som byggs på land, och bildar på så sätt en konstgjord permanent terrängform. Vi saknar ett resonemang kring hur det påverkar de terrängformer (de Geer-moräner) som idag döljs under havsytan men som med tiden kommer upp. Vilka är konsekvenserna för landskapets upplevelse på sikt utifrån den pågående landhöjningens skeende?

Det är upplevelsen av och inverkan på landskapet av ryggar, snarare än enskilda moränryggars relativa värdeklassning (jämför vägalternativ 1B), som i det här fallet bör prioriteras för det vägalternativ som väljs.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschef Lena Yotis

I den slutliga handläggningen av ärendet har även Statsgeolog Sven Lundqvist deltagit. Statsgeolog Gunnel Ransed har varit föredragande.

Lena Yotis

Gunnel Ransed

Vårt datum: 2020-07-01

Ert datum: 2020-06-05

Vårt diarienummer: 33-1333/2020 Er beteckning: NV-04189-19

Handläggare

Johan Nyberg, 018-179194

RICHARD KRISTOFFERSSON

Point of Contact, Esbokonventionen

NATURVÅRDSVERKET

registrator@naturvardsverket.se

Underrättelse och samråd gällande planerad ny väg genom den finska delen av Världsarvsområdet Kvarken/Höga kusten

Naturvårdsverket har till Sveriges geologiska undersökning (SGU) den 2020-05-29 översänt en underrättelse samt miljökonsekvensbeskrivning för planer på ny väg genom den finska delen av världsarvsområdet Höga Kusten/Kvarken, i enlighet med Esbokonventionen. Med anledning av det vill SGU framföra följande.

SGU anser att det inte är nödvändigt för Sverige att fortsatt delta i miljökonsekvensbedömningen för Vistanvägen i Korsholms kommun inom världsarvsområdet Höga kusten/Kvarkens skärgård. Även om Höga kusten-Kvarkens skärgård är ett gemensamt världsarv har Fortstyrelsen i Finland, vilken förvaltar den finska delen av världsarvet, en större kunskap om förhållandena inom den här delen av världsarvsområdet och kan därmed bevaka världsarvsområdets värden. Även SGUs motsvarighet i Finland, Finlands geologiska undersökning (GTK), har mer kunskap om de geologiska värden i detta område i Finland som utgör grunden för världsarvets Outstanding Universal Value än vad SGU har.

SGU ser det däremot som väldigt viktigt att de geologiska värden som finns i den finska delen av världsarvsområdet inte kommer till skada eftersom det skulle påverka hela världsarvsområdets geologiska mångfald och värde. Detta skulle då alltså även inbegripa den svenska delen av världsarvsområdet.

Synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen

Vad gäller miljökonsekvensbeskrivning vill SGU framföra att ett av målen för vägprojektet bör vara att världsarvsområdets värden inte tar väsentlig skada. Det här nämns inte för målen för planeringen av vägprojektet (s. 27 i MKB). Vad gäller naturvärden nämns här enbart områdets värden enligt Natura 2000.

I miljökonsekvensbeskrivningen resoneras man kring förekomsten av DeGeermoräner inom utredningsområdet. Vad gäller DeGeermoränernas geovetenskapliga värde hänvisar man till en klassificering av GTK från 2011. Under åren från 2018 till 2020 bedrivs Interreg-projektet ”LYSTRA - Upplysning och upplevelser i världsarvet Höga Kusten/Kvarkens skärgård” inom världsarvsområdet, vilket bland annat syftar till en hållbar förvaltning av världsarvsområdet, se <https://www.sgu.se/om-sgu/verksamhet/samarbeten/lystra/samt> <https://highcoastkvarken.org/sv/projekt/>. Inom projektet har den geologiska informationen för världsarvet uppdaterats tillsammans med informationen om olika geologiska bildningars geovetenskapliga värde. I det fortsatta arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen och arbetet med planeringen för Vistanvägen bör resultaten från projektet LYSTRA beaktas.

Beslut i detta ärende har fattats av Enhetschef Samhällsplanering jord, Anna Hedenström.

I handläggningen av ärendet har statsgeologerna Kristian Schoning och Johan Nyberg deltagit där den senare även varit föredragande.

Digital attestering i SGUs remisshanteringsystem ersätter för närvarande signering/underskrifter.

Anna Hedenström

Johan Nyberg

Synpunkter på ärende NV-04189-19

Miljökonsekvensbeskrivning av Vistanvägen i världsarvet Höga Kusten/Kvarkens skärgård

En positiv aspekt som fås med alla vägalternativ är att världsarvets besökare skulle få nya möjligheter att uppleva världsarvets landskap ifrån, i form av utsiktsplatser längs vägen.

Vägdragningens alternativ tre och fyra är sämre ur ett världsarvsperspektiv då vägen dras snett över moränryggarna istället för att följa dem. Att följa de naturliga höjdryggarna gör mindre påverkan på landskapsbilden då vägen bättre smälter in i landskapet.

De Geermoränerna kan inte heller ses som enskilda företeelser utan ett ingrepp på en moränrygg påverkar integriteten av hela moränområdet. Att dra en väg snett över ett De Geermoränfält påverkar inte bara De Geermoränerna utan också framtida processer, både geologiska och biologiska som är utpekade av Unesco som viktiga för världsarvet. Två processer påverkas negativt; uppkomsten av nya De Geermoräner ur havet och bildandet av flador och glon i moränlandskapet. Detta påverkar även biologiska successioner negativt, både i vattnet och på land. Även dessa biologiska processer är enligt Unesco viktiga för världsarvet.

Alternativen ett och två påverkar också världsarvets värden negativt, men påverkan på De Geer-moräner, flada-bildningar och för världsarvet viktiga geologiska och biologiska processer är mindre än för alternativ tre och fyra. Om vägdragningen genomförs är det av största vikt att Unescos synpunkter på denna MKB tillgodoses så världsarvet inte riskerar skada sina Outstanding Universal Values.

Det finns anledning att även fortsatt vara delaktig i miljökonsekvensbedömningen då det som händer i en del av världsarvet kan göra att hela världsarvets status hotas. Men det kan göras genom världsarvskonventionen istället för Esbokonventionen.

Beslutande

Beslutet har fattats av världsarvssamordnare Patrik Bylund.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på

www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Datum 2020-06-30
Klassificering 3.5.1.
Dnr RAÄ-2020-1388

Naturvårdsverket
Att: Richard Kristoffersson
richard.kristoffersson
@naturvardsverket.se

Angående planerad väg genom den finska delen av världsarvet Höga Kusten/Kvarken

Miljöministeriet i Finland har underrättat Sverige genom Naturvårdsverket om en planerad vägdragning mellan Björkö och Vistan i det gemensamma världsarvsområdet Kvarkens Skärgård och Höga Kusten.

Riksantikvarieämbetet har beretts tillfälle att lämna synpunkter till Naturvårdsverket om Sverige vidare ska delta i miljökonsekvensbedömningen samt lämna eventuella synpunkter på framtagna miljökonsekvensbeskrivning. Riksantikvarieämbetet ser det som värdefullt och viktigt att Naturvårdsverket deltar i miljökonsekvensbedömningen för det planerade vägprojektet genom världsarvet. Den framtagna miljökonsekvensbeskrivningen tar upp påverkan på världsarvet, vilket är positivt. Den är däremot inte utformad för att särskilt bedöma påverkan på världsarvets särskilt stora universella värde (OUV). Det bör göras en sådan analys, dvs. en Environmental Impact Assessment (EIA) som är en särskild metod för världsarv med naturkriterier som är framtagna av IUCN¹ och Unesco för att bedöma eventuell negativ påverkan på världsarvet. Konsultation i ärendet bör också hållas med Länsstyrelsen i Västernorrlands län.

Bedömning

Vägsträckningen är planerad att dras i den finska delen av världsarvet, men eftersom världsarvet är transnationellt och det särskilt stora universella värdet (OUV) ska ses om en helhet, där de finska och svenska delarna kompletterar varandra, så riskerar förändringar som sker i den finska delen även påverka den svenska delen av världsarvet. Av denna orsak är det viktigt att Naturvårdsverket deltar i miljökonsekvensbedömningen. Förändringarna kan ha direkta konsekvenser för miljön t.ex. för de utpekade geologiska lämningarna, men också vara ackumulativa, vilket betyder att även måttlig påverkan på utpekade värden i världsarvet får stor betydelse för dess särskilt stora universella värde.

Riksantikvarieämbetet
Storgatan 41
Box 5405
114 84 Stockholm
Tel 08-5191 8000
E-post registrator@raa.se
Hemsida www.raa.se
Org.nr 202100-1090
Bankgiro 5052-3620

---

¹ International Union of Conservation of Nature (IUCN)

Vid ytterligare frågor angående ärendet och uppdatering om den fortsatta handläggningen kontakta Louise Hoffman Borgö, Focal Point världsarv i Sverige.

Detta beslut har fattats av enhetschef Solveig Mckenzie efter föredragning av utredare Louise Hoffman Borgö.

Beslutet har signerats elektroniskt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Länsstyrelsen i Västnorrlands län
Kulturdepartementet
Svenska Unescorådet
Icomos Sverige